



แผนการใช้ที่ดินตำบลนาไม้ไผ่

อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช



สถานีพัฒนาที่ดินนครศรีธรรมราช

สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 11

กรมพัฒนาที่ดิน



คำนำ

การจัดทำแผนการใช้ที่ดินดำเนินการตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2560 มาตรา 72 (1) ที่ได้บัญญัติให้มีการวางแผนการใช้ที่ดินให้เหมาะสมกับศักยภาพของที่ดินตามหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยแผนการใช้ที่ดินตำบลนาไม้ไผ่ อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช ได้นำแนวคิดของ องค์การอาหารและการเกษตรแห่งสหประชาชาติ (Food and Agriculture Organization of the United Nations: FAO) และโครงการสิ่งแวดล้อมแห่งสหประชาชาติ (United Nations Environment Programme: UNEP) มาปรับใช้ คือ ความเหมาะสมทางกายภาพ ความเหมาะสมทางเศรษฐกิจ การยอมรับจากสังคม การสร้างความยั่งยืนให้สิ่งแวดล้อม และเสนอทางเลือกการใช้ที่ดินร่วมกับวิธีการที่จำเป็นอื่นๆ เช่น กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (Participatory Rural Appraisal: PRA) การประเมินคุณภาพที่ดิน เป็นต้น กองนโยบายและแผนการใช้ที่ดินร่วมกับสำนักงานพัฒนาที่ดินเขต (สพข.) และสถานีพัฒนาที่ดิน (สพด.) ในการดำเนินงานวางแผนการใช้ที่ดินระดับตำบล โดยพิจารณาภาพรวมของสภาพปัญหาในด้านต่าง ๆ ทั้งด้านกายภาพ เศรษฐกิจและสังคม วิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลนำไปสู่การวางแผนการใช้ที่ดินที่สอดคล้องกับศักยภาพของพื้นที่ โดยผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (PRA) ในการระบุปัญหา ความต้องการของเกษตรกรและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ทั้งนี้ สพด. ได้จัดทำแผนกิจกรรม/โครงการ เพื่อขับเคลื่อนแผนการใช้ที่ดินให้เป็นรูปธรรมเพื่อให้เกษตรกรมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น มีการใช้ที่ดินอย่างถูกต้องเหมาะสม รักษาสภาพแวดล้อมและอนุรักษ์ทรัพยากรในชุมชนให้เกิดความยั่งยืนต่อไป

สถานีพัฒนาที่ดินนครศรีธรรมราช
กันยายน 2566



สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญ	ข
สารบัญตาราง	ง
สารบัญรูป	จ
บทที่ 1 บทนำ	
1.1 ความสำคัญของการวางแผนการใช้ที่ดิน	1-1
1.2 หลักการและเหตุผล	1-1
1.3 วัตถุประสงค์	1-1
1.4 ระยะเวลาและสถานที่ดำเนินงาน	1-2
1.5 ขั้นตอนการดำเนินงาน	1-2
1.6 วิสัยทัศน์ของตำบล	1-2
บทที่ 2 ข้อมูลทั่วไป	
2.1 ที่ตั้งและอาณาเขต	2-1
2.2 การแบ่งส่วนการปกครอง	2-2
2.3 สภาพภูมิประเทศ	2-2
2.4 สภาพภูมิอากาศ	2-2
2.5 สภาพการใช้ที่ดินในปัจจุบัน	2-4
2.6 สภาพเศรษฐกิจและสังคม	2-8
บทที่ 3 สถานภาพของทรัพยากรธรรมชาติ	
3.1 ทรัพยากรป่าไม้	3-1
3.2 ทรัพยากรน้ำ	3-1
3.3 ทรัพยากรดิน	3-3
บทที่ 4 กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (Participatory Rural Appraisal: PRA)	
4.1 การวิเคราะห์ผลจากการจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (PRA)	4-1
4.2 ระบบการปลูกพืชในปัจจุบัน	4-4
บทที่ 5 การประเมินคุณภาพที่ดิน	
5.1 หลักการประเมินคุณภาพที่ดินด้านกายภาพ	5-1
5.2 พืชเศรษฐกิจที่สำคัญของตำบล	5-2
5.3 ระดับความเหมาะสมของที่ดิน	5-2



สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 6 แผนการใช้ที่ดิน	
6.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการจัดทำแผนการใช้ที่ดินระดับตำบล	6-1
6.2 เขตการใช้ที่ดิน	6-2
บทที่ 7 การขับเคลื่อนแผนการใช้ที่ดิน	
7.1 ขั้นตอนการดำเนินงาน	7-1
7.2 กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินในเขตการใช้ที่ดินที่จะดำเนินการใน ปีงบประมาณ 2566	7-1
7.3 กิจกรรมที่ขอการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่น	7-2
7.4 ความต้องการของชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	7-2
เอกสารอ้างอิง	8-1



สารบัญญัตินี้

ตารางที่		หน้า
2-1	สถิติภูมิอากาศ ณ สถานีตรวจอากาศอำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช ปี 2533-2564	2-3
2-2	สภาพการใช้ที่ดิน ตำบลนาไม้ไผ่ อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช	2-5
3-1	สมบัติดิน ตำบลนาไม้ไผ่ อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช	3-5
5-1	ตัวอย่างการประเมินคุณภาพที่ดินด้านกายภาพของประเภทการใช้ประโยชน์ที่ดิน	5-2
5-2	ชั้นความเหมาะสมทางกายภาพของดิน ตำบลนาไม้ไผ่ อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช	5-3
6-1	เขตการใช้ที่ดิน ตำบลนาไม้ไผ่ อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช	6-2
7-1	กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินในเขตเกษตรกรรมที่จะดำเนินการในปีงบประมาณ 2566-2570	7-5
7-2	สรุปกิจกรรมที่ขอรับการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่นในเขตการใช้ที่ดิน	7-6
7-3	เป้าหมายการดำเนินงานและงบประมาณ ตำบลนาไม้ไผ่ อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช แผน 5 ปี (พ.ศ. 2566-2570)	7-8



สารบัญญรูป

รูปที่		หน้า
1-1	กรอบการวางแผนการใช้ที่ดิน	1-3
2-1	ขอบเขตการปกครองตำบลนาไม้ไผ่ อำเภอยางชุมน้อย จังหวัดนครศรีธรรมราช	2-1
2-2	สมดุลของน้ำเพื่อการเกษตร จังหวัดนครศรีธรรมราช	2-4
2-3	สภาพการใช้ที่ดิน ตำบลนาไม้ไผ่ อำเภอยางชุมน้อย จังหวัดนครศรีธรรมราช	2-7
2-4	สัดส่วนครัวเรือนเกษตร ตำบลนาไม้ไผ่ อำเภอยางชุมน้อย จังหวัดนครศรีธรรมราช	2-9
2-5	รายได้-รายจ่ายเฉลี่ยครัวเรือน ตำบลนาไม้ไผ่ อำเภอยางชุมน้อย จังหวัดนครศรีธรรมราช ปี 2562	2-10
3-1	ทรัพยากรดิน ตำบลนาไม้ไผ่ อำเภอยางชุมน้อย จังหวัดนครศรีธรรมราช	3-6
4-1	การวิเคราะห์สถานการณ์โดยระบบ DPSIR ของตำบลนาไม้ไผ่ อำเภอยางชุมน้อย จังหวัดนครศรีธรรมราช	4-3
4-2	ระบบการปลูกพืชในปัจจุบัน ตำบลนาไม้ไผ่ อำเภอยางชุมน้อย จังหวัดนครศรีธรรมราช	4-4
6-1	เขตการใช้ที่ดิน ตำบลนาไม้ไผ่ อำเภอยางชุมน้อย จังหวัดนครศรีธรรมราช	6-7
7-1	การชะล้างพังทลายของดินในเขตการใช้ที่ดิน ตำบลนาไม้ไผ่ อำเภอยางชุมน้อย จังหวัดนครศรีธรรมราช	7-4



บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความสำคัญของการวางแผนการใช้ที่ดิน

ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 72 รัฐพึงดำเนินการเกี่ยวกับที่ดิน ทรัพยากรน้ำ และพลังงาน ดังต่อไปนี้

(1) วางแผนการใช้ที่ดินของประเทศ ให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่และศักยภาพของที่ดิน ตามหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน

1.2 หลักการและเหตุผล

ปัจจุบันกรมพัฒนาที่ดินได้ดำเนินการวางแผนการใช้ที่ดินระดับประเทศเรียบร้อยแล้วซึ่งเป็นการวางกรอบเชิงนโยบายมุ่งเน้นการพัฒนาด้านการเกษตรให้เกิดความสมดุลและยั่งยืนและในขณะเดียวกันต้องอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมควบคู่กับการรักษาคุณค่าทางศิลปวัฒนธรรม แต่ทั้งนี้เพื่อให้เกิดการใช้ประโยชน์ที่ดินในระดับพื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพและรักษาฐานการผลิตด้านทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืนตลอดห่วงโซ่อุปทานแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลจึงถูกนำมาใช้เป็นเครื่องมือเพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานดังกล่าว

ทั้งนี้กรมพัฒนาที่ดินได้จัดทำแผนปฏิบัติการราชการกรมพัฒนาที่ดินระยะ 5 ปี ช่วงปี 2566-2570 เพื่อให้บรรลุตามวิสัยทัศน์ที่กำหนดไว้ คือ “เป็นองค์กรอัจฉริยะทางดิน เพื่อขับเคลื่อนการใช้ที่ดินอย่างเหมาะสม 15 ล้านไร่ ภายในปี 2570” ซึ่งในส่วนของประเด็นการพัฒนาที่ 2 บริหารจัดการทรัพยากรดินและที่ดินด้วยชุดข้อมูลที่มีมูลค่าสูง (High Value Dataset) ซึ่งมีเป้าหมาย คือ การนำชุดข้อมูลที่มีมูลค่าสูง (High Value Dataset) ไปใช้ในการบริหารจัดการทางการเกษตร ในส่วนของตัวชี้วัด บริหารจัดการทรัพยากรดินและที่ดินบนพื้นฐานของชุดข้อมูลที่มีมูลค่าสูง (High Value Dataset) ร้อยละ 100 กลยุทธ์ที่ 2 ยกระดับแผนการใช้ที่ดินไปสู่การปฏิบัติ ได้กำหนดให้ ร้อยละของแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลที่จัดทำแล้วเสร็จทั้งประเทศ ภายใน ปี 2570 (ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 80) เป็นตัวชี้วัดหนึ่งของกลยุทธ์ดังกล่าว

1.3 วัตถุประสงค์

1.3.1 เพื่อรักษาเสถียรภาพของทรัพยากรให้เกิดความสมดุลและยั่งยืนภายใต้การพัฒนาด้านต่างๆ ของตำบล

1.3.2 เพื่อให้การใช้ที่ดินมีผลตอบแทนสูงสุดต่อหน่วยเนื้อที่อย่างยั่งยืน

1.3.3 เพื่อให้เกิดการกำหนดแผนงาน โครงการ กิจกรรม ที่สอดคล้องกับแผนการใช้ที่ดินที่กำหนดขึ้นและอยู่บนหลักการของ โมเดลเศรษฐกิจ BCG (Bio-Circular-Green Economy: BCG Model)



1.4 ระยะเวลาและสถานที่ดำเนินงาน

1.4.1 ระยะเวลา 1 ตุลาคม 2565 –30 กันยายน 2566

1.4.2 สถานที่ ตำบลนาไม้ไผ่ อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช

1.5 ขั้นตอนการดำเนินงาน

1.5.1 รวบรวมข้อมูลปฐมภูมิและทุติยภูมิ ประกอบด้วย

1) ด้านกายภาพ ได้แก่ ทรัพยากรดิน ทรัพยากรน้ำ ทรัพยากรป่าไม้ ภูมิอากาศ สภาพการใช้ที่ดิน เขตป่าไม้ตามกฎหมายและมติคณะรัฐมนตรี ฯ

2) ด้านเศรษฐกิจและสังคม เช่น การถือครองที่ดิน ลักษณะทางเศรษฐกิจของตำบล จำนวนประชากร เป็นต้น

3) ด้านนโยบายและข้อกำหนดที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ยุทธศาสตร์ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 13 ยุทธศาสตร์ภาค แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด แผนพัฒนาจังหวัด แผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ แผนพัฒนาท้องถิ่น 4 ปี ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาลตำบลหรือองค์การบริหารส่วนตำบล ฯ

1.5.2 จัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (Participatory Rural Appraisal : PRA) เพื่อรับฟังความคิดเห็น ประเด็นปัญหา ความต้องการด้านต่าง ๆ ขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นและเกษตรกรในตำบล

1.5.3 ประเมินคุณภาพของที่ดินของพืชเศรษฐกิจหลักและพืชทางเลือกที่มีมูลค่าของตำบล

1.5.4 สังเคราะห์ข้อมูลจากข้อ 1.5.1 ถึง 1.5.3 เพื่อใช้ประกอบการวางแผนการใช้ที่ดิน

1.5.5 กำหนด (ร่าง) แผนการใช้ที่ดินระดับตำบล

1.5.6 รับฟังความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อ (ร่าง) แผนการใช้ที่ดินที่กำหนดขึ้น

1.5.7 ปรับปรุง (ร่าง) แผนการใช้ที่ดินเพื่อจัดทำแผนการใช้ที่ดินฉบับสมบูรณ์

1.5.8 นำแผนการใช้ที่ดินเข้าสู่คณะกรรมการของเขตฯ เพื่อตรวจสอบความครบถ้วน / สมบูรณ์ของเนื้อหาและองค์ประกอบ

1.5.9 เผยแพร่แผนการใช้ที่ดินเพื่อนำไปสู่การขับเคลื่อนการดำเนินงาน ประกอบด้วย

1) องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น นำแผนการใช้ที่ดินที่จัดทำขึ้นไปประกอบการจัดทำแผนการพัฒนาของตำบล เพื่อนำไปสู่การของบประมาณที่มีความสอดคล้องกับศักยภาพด้านการผลิตและสถานภาพของทรัพยากรของตำบล

2) กรมพัฒนาที่ดิน โดยสำนักงานพัฒนาที่ดินจังหวัด กำหนดแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมที่สอดคล้องกับแผนการใช้ที่ดินที่กำหนดขึ้นในแต่ละเขตและสามารถใช้ประกอบการของบประมาณในพื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นที่ยอมรับ

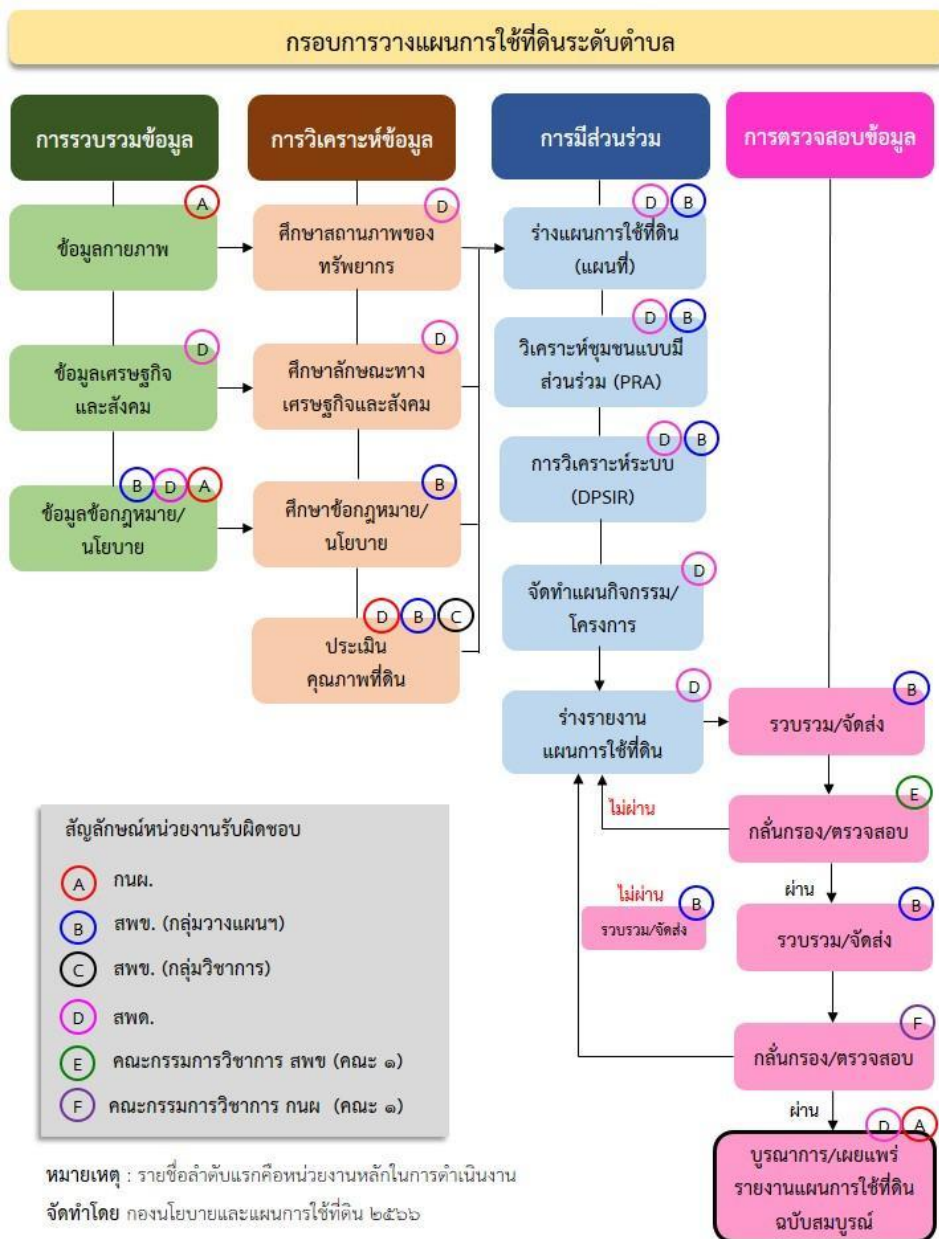
3) หน่วยงานราชการอื่นๆ สามารถใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานประกอบแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม ที่สอดคล้องกับแผนการใช้ที่ดินที่กำหนดขึ้นในแต่ละเขต

จากขั้นตอนที่กล่าวข้างต้น สามารถจัดทำกรอบการวางแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลแสดงดังรูปที่ 1-1



1.6 วิสัยทัศน์ของตำบล

สุขภาพดี มีการศึกษา พัฒนาเป็นนิคม เศรษฐกิจยั่งยืน พื้นฟูประเพณี ประชาชนมีส่วนร่วม”
(ที่มา องค์การบริหารส่วนตำบลนาไม้ไผ่, 2566)



รูปที่ 1-1 กรอบการวางแผนการใช้ที่ดินระดับตำบล

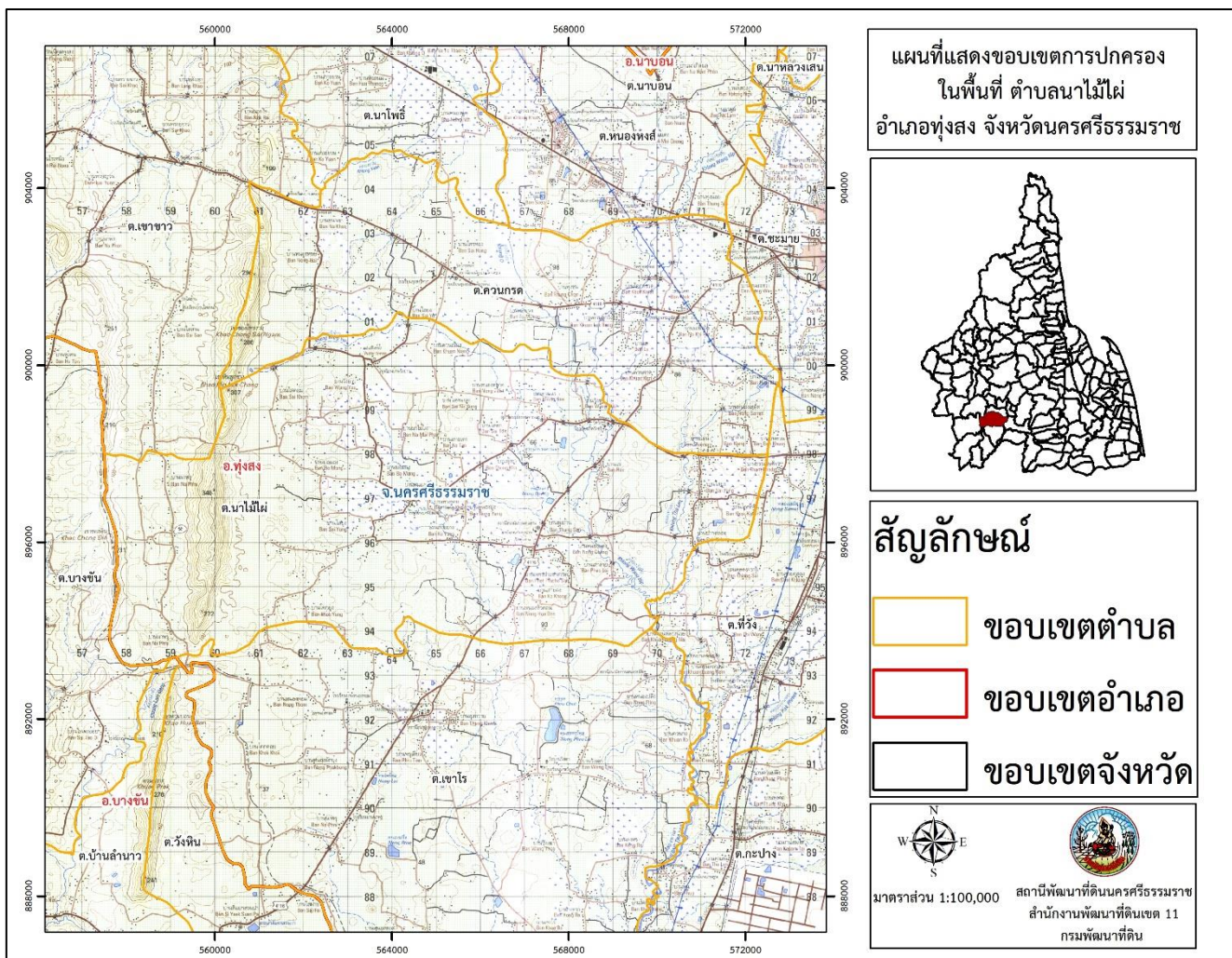


บทที่ 2 ข้อมูลทั่วไป

2.1 ที่ตั้งและอาณาเขต

ตำบลนาไม้ไผ่ อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช ตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกของอำเภอทุ่งสง มีพื้นที่ประมาณ 79 ตารางกิโลเมตร หรือ 49,284 ไร่ โดยมีอาณาเขตติดต่อ ดังนี้ (รูปที่ 2-1)

ทิศเหนือ	ติดต่อกับตำบลเขาขาวและตำบลควนกรด อำเภอทุ่งสงจังหวัดนครศรีธรรมราช
ทิศใต้	ติดต่อกับ ตำบลเขาโร อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ ตำบลที่วัง อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ ตำบลบางขัน อำเภอบางขัน จังหวัดนครศรีธรรมราช



รูปที่ 2-1 ขอบเขตการปกครองตำบลนาไม้ไผ่ อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช



2.2 การแบ่งส่วนการปกครอง

ตำบลนาไม้ไผ่ อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช แบ่งส่วนการปกครองออกเป็น 14 หมู่บ้าน ดังนี้

หมู่ที่ 1 บ้านทุ่งข่า	หมู่ที่ 8 บ้านไสกรูด
หมู่ที่ 2 บ้านควนแร่	หมู่ที่ 9 บ้านหน้าเขา
หมู่ที่ 3 บ้านแร่	หมู่ที่ 10 บ้านไสดอม
หมู่ที่ 4 บ้านวังจิก	หมู่ที่ 11 บ้านปากคลอง
หมู่ที่ 5 บ้านเกาะยาง	หมู่ที่ 12 บ้านควนเนียง
หมู่ที่ 6 บ้านนาไม้ไผ่	หมู่ที่ 13 บ้านอ่าวกลาย
หมู่ที่ 7 บ้านวังยาว	หมู่ที่ 14 บ้านหน้าเขา

2.3 สภาพภูมิประเทศ

ลักษณะพื้นที่ทั่วไปส่วนใหญ่เป็นที่ดอนหรือที่ราบเชิงเขา สภาพพื้นที่ราบเรียบถึงค่อนข้างราบเรียบ ลูกคลื่นลอนลาดเล็กน้อย และลูกคลื่นลอนลาด เป็นส่วนหนึ่งของลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันออกตอนบน มีแหล่งน้ำที่สำคัญ เช่น คลองวังทีบ คลองท่าเลา คลองวังยาว คลองลำดั่ง

สภาพพื้นที่โดยทั่วไปของตำบลนาไม้ไผ่ มีภูมิประเทศแบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 พื้นที่ราบลุ่มด้านตะวันออก พื้นที่ส่วนนี้เป็นที่ราบลุ่มสลับเนินดินกรวดทราย มีแม่น้ำ ลำธาร ไหลผ่านบางส่วน และมีพื้นที่ป่าสงวนหนองหว่า ป่าไม้แดง(ป่าคลองหินदान) เหมาะแก่การทำนา และสวนยางพารา พืชสวน ประกอบด้วยหมู่ที่ 1,2,3,4,5,11,12

ส่วนที่ 2 พื้นที่ราบเชิงเขาด้านตะวันออก พื้นที่แถบนี้ใช้ประโยชน์ได้ดีในการทำสวนยางพารา สวนปาล์ม สวนผลไม้ ตลอดจนการเลี้ยงสัตว์ ประกอบด้วย หมู่ที่ 6,7,8,9,10,14

ส่วนที่ 3 พื้นที่ราบเชิงเขาทางด้านตะวันตก พื้นที่แถบนี้ใช้ประโยชน์ได้ดีในการทำสวนยางพารา สวนปาล์ม สวนผลไม้ เลี้ยงสัตว์ ประกอบด้วยหมู่ที่ 13

2.4 สภาพภูมิอากาศ

จากการศึกษาสถิติภูมิอากาศ (ปี พ.ศ.2536-2565) พบว่า ตำบลนาไม้ไผ่ อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช มีรายละเอียดดังนี้

2.4.1 อุณหภูมิ

มีอุณหภูมิโดยเฉลี่ยทั้งปี 27.4 องศาเซลเซียส อุณหภูมิสูงสุดเฉลี่ย 32.4 องศาเซลเซียส

ในเดือนพฤษภาคม และอุณหภูมิต่ำสุดเฉลี่ย 24.0 องศาเซลเซียส ในเดือนกุมภาพันธ์

2.4.2 ปริมาณน้ำฝน

มีปริมาณน้ำฝนรวมทั้งปี 2,613.3 มิลลิเมตร มีฝนตกประมาณ 170 วัน เดือนที่มีฝนตกมากที่สุดในเดือนพฤศจิกายน มีปริมาณฝน 582.8 มิลลิเมตร และมีฝนตกประมาณ 21 วัน



2.4.3 สมดุลน้ำเพื่อการเกษตร

จากข้อมูลสถิติภูมิอากาศในคาบ 30 ปี (ปี พ.ศ.2536-2565) ณ สถานีตรวจอากาศเกษตรจังหวัดนครศรีธรรมราช ได้นำมาวิเคราะห์สมดุลของน้ำเพื่อการเกษตร ซึ่งเป็นการวิเคราะห์หาช่วงฤดูกาลเพาะปลูกพืช ตลอดจนช่วงระยะเวลาที่พืชเสี่ยงต่อการขาดน้ำ ข้อมูลที่นำมาวิเคราะห์ คือ ปริมาณน้ำฝน และศักยภาพการคายระเหยน้ำอ้างอิง (ETO) ซึ่งคำนวณด้วยโปรแกรม Cropwat for Windows Version 8.0 โดยใช้สมการ Penman-Monteith สามารถสรุปสมดุลของน้ำเพื่อการเกษตรในเขตอาศัยน้ำฝนได้ดังนี้

ช่วงที่เหมาะสมต่อการปลูกพืช เป็นช่วงที่ค่าปริมาณน้ำฝนมากกว่าค่า 0.5 การระเหยจากผิวดินและการคายน้ำของพืช เป็นช่วงที่ดินมีความชุ่มชื้นพอเหมาะต่อการเพาะปลูกพืช เป็นช่วงที่ดินมีความชุ่มชื้นพอเหมาะต่อการเพาะปลูกพืชได้ตลอดทั้งปี

ช่วงที่มีน้ำมากเกินพอ เป็นช่วงที่ค่าปริมาณน้ำฝนมากกว่าค่าการระเหยจากผิวดินและการคายน้ำของพืช ซึ่งช่วงนี้เริ่มตั้งแต่ต้นเดือนมีนาคมถึงต้นเดือนกุมภาพันธ์ (ตารางที่ 2-1 และรูปที่ 2-2)

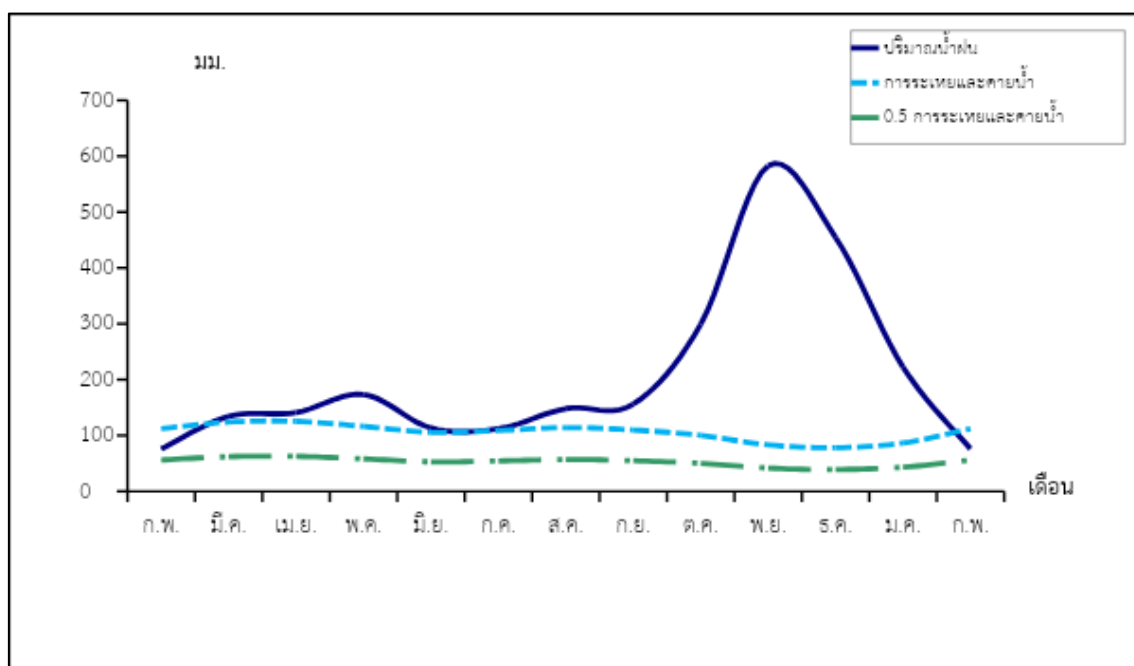
ตารางที่ 2-1 สถิติภูมิอากาศ ณ สถานีตรวจอากาศเกษตรจังหวัดนครศรีธรรมราช^{1/} (ปี พ.ศ.2536-2565)

เดือน	อุณหภูมิ (ซ.)			ความชื้นสัมพัทธ์ (%)	ปริมาณน้ำฝน (มม.)	จำนวนวันที่ฝนตก (วัน)	ศักยภาพการคายระเหยน้ำ (มม.)	ปริมาณฝนใช้การ ^{2/} (มม.)
	ต่ำสุด	สูงสุด	เฉลี่ย					
ม.ค.	23.2	30.3	26.3	87.0	222.4	13.0	86.5	143.3
ก.พ.	22.7	31.4	26.7	84.0	76.0	6.0	112.3	66.8
มี.ค.	24.6	32.9	27.6	83.0	134.2	8.3	124.0	105.4
เม.ย.	26.9	33.8	28.3	83.0	141.1	9.3	125.4	109.2
พ.ค.	23.5	34.0	28.4	84.0	173.5	15.4	116.3	125.3
มิ.ย.	23.2	33.9	28.3	83.0	113.4	12.2	105.6	92.8
ก.ค.	24.1	33.6	28.0	83.0	112.0	13.6	108.8	91.9
ส.ค.	24.3	33.9	28.0	82.0	148.2	14.4	114.1	113.1
ก.ย.	24.2	33.2	27.6	84.0	156.1	16.1	109.8	117.1
ต.ค.	24.1	31.8	27.1	88.0	299.0	21.1	100.1	154.9
พ.ย.	24.0	30.3	26.6	90.0	582.8	21.1	83.1	183.3
ธ.ค.	23.7	29.8	26.3	89.0	454.6	19.2	78.1	170.5
เฉลี่ย	24.0	32.4	27.4	85.0	-	-	-	-
รวม	-	-	-	-	2,613.3	169.7	1,264.1	1,473.6

หมายเหตุ : ^{1/} เป็นสถานีตรวจอากาศที่ใกล้พื้นที่ตำบลมากที่สุด

^{2/} จากการคำนวณโดยโปรแกรม Cropwat for Windows Version 8.0

ที่มา : กรมอุตุนิยมวิทยา (2566)



หมายเหตุ : ใช้ข้อมูลปริมาณน้ำฝน 13 เดือน เพราะสามารถแสดงให้เห็นความต่อเนื่องของข้อมูลที่นำมาวิเคราะห์สมดุลของน้ำเพื่อการเกษตร

รูปที่ 2-2 กราฟสมดุลของน้ำเพื่อการเกษตร ปี พ.ศ. 2536-2565

2.5 สภาพการใช้ที่ดินปัจจุบัน

สภาพการใช้ที่ดินตำบลนาไม้ไผ่ อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช ซึ่งสำรวจโดยกลุ่มวิเคราะห์สภาพการใช้ที่ดิน (2566) ประกอบด้วยประเภทการใช้ที่ดินต่างๆ ดังนี้

1. พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง มีเนื้อที่ 2,699 ไร่ หรือร้อยละ 5.47 ของพื้นที่ตำบล
2. พื้นที่เกษตรกรรม มีเนื้อที่ 42,140 ไร่ หรือร้อยละ 85.50 ของพื้นที่ตำบล ประกอบด้วยการใช้ประโยชน์ที่ดินด้านเกษตรกรรมต่างๆ ดังต่อไปนี้
 - 2.1) พื้นที่นา มีเนื้อที่ 423 ไร่ หรือร้อยละ 0.85 ของเนื้อที่ตำบล ได้แก่ นาข้าว นาไร่
 - 2.2) พืชไร่ มีเนื้อที่ 5 ไร่ หรือร้อยละ 0.01 ของเนื้อที่ตำบล ได้แก่ พริก
 - 2.3) ไม้ยืนต้น มีเนื้อที่ 40,456 ไร่ หรือร้อยละ 82.09 ของเนื้อที่ตำบล ได้แก่ ยางพารา

ปาล์มน้ำมัน ไม้ยืนต้นร้าง/เสื่อมโทรม

- 2.4) ไม้ผล มีเนื้อที่ 1,203 ไร่ หรือร้อยละ 2.45 ของเนื้อที่ตำบล ได้แก่ ไม้ผลผสม ทูเรียน มังคุด/กลางสาด ลองกอง
- 2.5) ทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์และโรงเรือนเลี้ยงสัตว์ มีเนื้อที่ 20 ไร่ หรือร้อยละ 0.04 ของเนื้อที่ตำบล ได้แก่ โรงเรือนเลี้ยงสัตว์ปีก โรงเรือนเลี้ยงโค กระบือ และม้า
- 2.6) สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ มีเนื้อที่ 16 ไร่ หรือร้อยละ 0.03 ของเนื้อที่ตำบล ได้แก่ สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำร้าง สถานที่เพาะเลี้ยงปลา
- 2.7) เกษตรผสมผสาน/ไร่นาสวนผสม มีเนื้อที่ 17 ไร่ หรือร้อยละ 0.03 ของเนื้อที่ตำบล
- 3) พื้นที่ป่าไม้ มีเนื้อที่ 2,637 ไร่ หรือร้อยละ 5.35 ของพื้นที่ตำบล ได้แก่ ป่าไม่ผลัดใบสมบูรณ์



แผนการใช้ที่ดินตำบลนาไม้ไผ่ อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช

- 4) พื้นที่แหล่งน้ำ มีเนื้อที่ 324 ไร่ หรือร้อยละ 0.66 ของพื้นที่ตำบล ได้แก่ บ่อน้ำในไร่นา แม่น้ำ ลำห้วย ลำคลอง อ่างเก็บน้ำ หนอง บึง ทะเลสาบ
- 5) พื้นที่เบ็ดเตล็ด มีเนื้อที่ 1,484 ไร่ หรือร้อยละ 3.02 ของพื้นที่ตำบล ได้แก่ เหมืองแร่ ทุ่งหญ้าธรรมชาติ ทุ่งหญ้าสลับไม้พุ่ม/ไม้ละเมาะ

ตารางที่ 2-2 สภาพการใช้ที่ดิน ตำบลนาไม้ไผ่ อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช

หน่วยแผนที่	สภาพการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
		ไร่	ร้อยละ
U	พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง	2,699	5.47
U201	หมู่บ้านบนพื้นราบ	2,241	4.55
U201/A401	หมู่บ้านบนพื้นราบ/ไม้ผลผสม	35	0.07
U201/A405	หมู่บ้านบนพื้นราบ/มะพร้าว	15	0.03
U301	สถานที่ราชการและสถาบันต่าง ๆ	78	0.16
U405	ถนน	247	0.50
U502	โรงงานอุตสาหกรรม	66	0.13
U503	ลานตากและแหล่งรับซื้อทางการเกษตร	17	0.03
A	พื้นที่เกษตรกรรม	42,140	85.50
A001	เกษตรผสมผสาน/ไร่นาสวนผสม	17	0.03
A100	นาร้าง	150	0.30
A101	นาข้าว	273	0.55
A229	พริก	5	0.01
A300	ไม้ยืนต้นร้าง/เสื่อมโทรม	2,098	4.26
A301	ไม้ยืนต้นผสม	46	0.09
A302	ยางพารา	34,778	70.57
A302/A303	ยางพารา/ปาล์มน้ำมัน	4	0.01
A303	ปาล์มน้ำมัน	3,488	7.08
A305	สั๊ก	11	0.02
A308	กระถิน	21	0.04
A302/A420	ยางพารา/ยางสาด ลองกอง	5	0.01
A317/A419	หมาก/มังคุด	5	0.01
A400	ไม้ผลร้าง/เสื่อมโทรม	3	0.01
A401	ไม้ผลผสม	968	1.96
A403	ทุเรียน	57	0.12
A403/A419	ทุเรียน/มังคุด	12	0.02
A404	เงาะ	6	0.01
A405	มะพร้าว	29	0.06



แผนการใช้ที่ดินตำบลนาไม้ไผ่ อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช

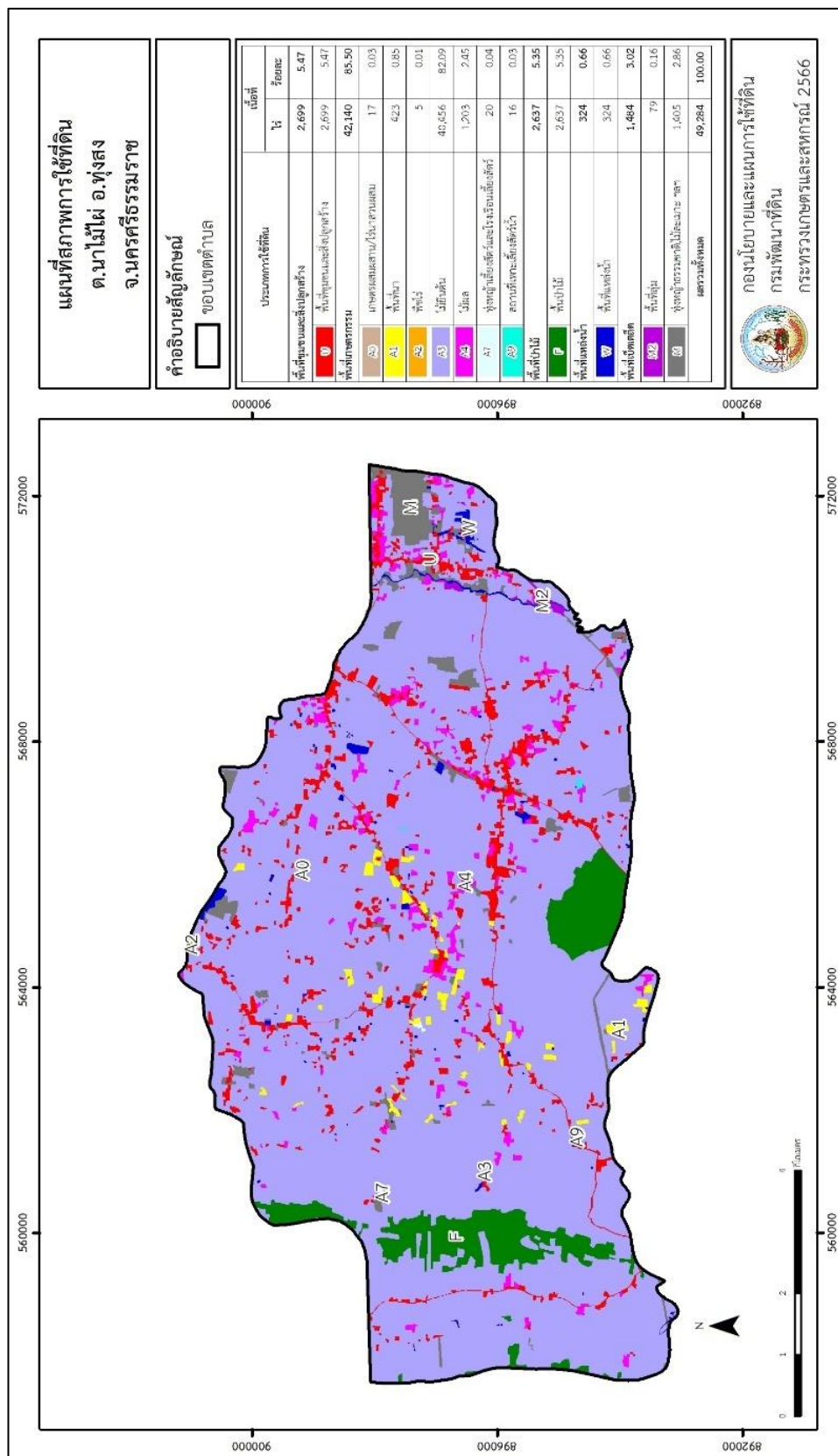
ตารางที่ 2-2 ต่อ

	สภาพการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
		ไร่	ร้อยละ
A405/A419	มะพร้าว/มังคุด	18	0.04
A411	กล้วย	5	0.01
A419	มังคุด	32	0.07
A419/A420	มังคุด/ยางสด ลองกอง	53	0.11
A420	ยางสด ลองกอง	20	0.04
A702	โรงเรือนเลี้ยงโค กระบือ และม้า	7	0.01
A703	โรงเรือนเลี้ยงสัตว์ปีก	13	0.03
A900	สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำร้าง	10	0.02
A902	สถานที่เพาะเลี้ยงปลา	6	0.01
F	พื้นที่ป่าไม้	2,637	5.35
F101	ป่าไม้ผลัดใบสมบูรณ์	2,637	5.35
M	พื้นที่เบ็ดเตล็ด	1,484	3.02
M101	ทุ่งหญ้าธรรมชาติ	458	0.93
M102	ทุ่งหญ้าสลับไม้พุ่ม/ไม้ละเมาะ	343	0.70
M201	พื้นที่ลุ่ม	79	0.16
M300	เหมืองเก่า บ่อขุดเก่า	22	0.04
M301	เหมืองแร่	512	1.04
M302	บ่อลูกรัง	43	0.09
M304	บ่อดิน	14	0.03
M405	พื้นที่ถม	13	0.03
W	พื้นที่แหล่งน้ำ	324	0.66
W101	แม่น้ำ ลำห้วย ลำคลอง	62	0.13
W102	หนอง บึง ทะเลสาบ	16	0.03
W201	อ่างเก็บน้ำ	43	0.09
W202	บ่อน้ำในไร่นา	203	0.41
ผลรวมทั้งหมด		49,284	100.00

ที่มา: กลุ่มวิเคราะห์สภาพการใช้ที่ดิน (2564)



แผนการใช้ที่ดินตำบลนาไม้ไผ่ อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช



รูปที่ 2-3 สภาพการใช้ที่ดิน ตำบลนาไม้ไผ่ อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช



2.6 สภาพเศรษฐกิจและสังคม

2.6.1 ประชากร

จากหลักฐานทะเบียนราษฎรของกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ณ เดือน ธันวาคม 2565 พบว่า ประชากรที่อาศัยในพื้นที่ตำบลนาไม้ไผ่มีประชากรรวม 9,777 คน แยกเป็นชาย 4,823 คน เป็นหญิง 4,954 คน ความหนาแน่นโดยเฉลี่ย 123.99 คนต่อตารางกิโลเมตร มีจำนวนครัวเรือนทั้งหมด 3,079 ครัวเรือน เป็นครัวเรือนเกษตรที่มาขึ้นทะเบียนกรมส่งเสริมการเกษตร 2,161 ครัวเรือน หรือร้อยละ 70.19 ของจำนวนครัวเรือนทั้งหมด และเป็นครัวเรือนที่ประกอบอาชีพอื่นๆ ครัวเรือนเกษตรที่ไม่ได้มาขึ้นทะเบียนกรมส่งเสริมการเกษตร 918 ครัวเรือน หรือร้อยละ 29.81 ของจำนวนครัวเรือนทั้งหมด ดังรายละเอียดในตารางที่ 2-2 ถึง 2-3

ตารางที่ 2-2 จำนวนประชากรและครัวเรือนตำบลนาไม้ไผ่ อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช ปี 2565

พื้นที่	จำนวนครัวเรือน	จำนวนประชากร (คน)		
		ชาย	หญิง	รวม
ตำบลนาไม้ไผ่	3,079	4,823	4,954	9,777
หมู่ที่ 1 ทุ่งข่า	179	259	295	554
หมู่ที่ 2 ควนแร่	223	358	374	732
หมู่ที่ 3 แร่	304	456	452	908
หมู่ที่ 4 วังจิก	205	345	316	661
หมู่ที่ 5 เกาะยาง	308	427	497	924
หมู่ที่ 6 นาไม้ไผ่	335	465	498	963
หมู่ที่ 7 วังยาว	218	331	328	659
หมู่ที่ 8 ไสกรุด	197	299	289	588
หมู่ที่ 9 หน้าเขา	268	439	448	887
หมู่ที่ 10 ไสดอม	148	290	279	569
หมู่ที่ 11 ปากคลอง	191	256	293	549
หมู่ที่ 12 ควนเนียง	139	231	246	477
หมู่ที่ 13 อ่าวกลาย	184	349	319	668
หมู่ที่ 14 หน้าเขา	180	318	320	638

ที่มา : กรมการปกครอง (2566)



ตารางที่ 2-3 จำนวนและสัดส่วนครัวเรือนเกษตรตำบลนาไม้ไผ่ อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช

ปี 2565

รายการ	จำนวน (ครัวเรือน)	ร้อยละ
จำนวนครัวเรือนทั้งหมด ¹⁾	3,079	100.00
- จำนวนครัวเรือนเกษตรที่มากขึ้นทะเบียนกรมส่งเสริมการเกษตร ²⁾	2,161	70.19
- จำนวนครัวเรือนที่ประกอบอาชีพอื่นๆ และจำนวนครัวเรือนเกษตรที่ไม่ได้มากขึ้นทะเบียนฯ	918	29.81

ที่มา : 1) กรมการปกครอง (2566)
2) กรมส่งเสริมการเกษตร (2566)

2.6.2 การถือครองที่ดิน

จากข้อมูลกรมการปกครอง ณ เดือนธันวาคม 2565 ตำบลนาไม้ไผ่มีจำนวนครัวเรือนทั้งหมด 3,079 ครัวเรือน โดยถือครองที่ดินเฉลี่ยครัวเรือนละ 16.01 ไร่

2.6.3 ลักษณะทางเศรษฐกิจและการประกอบอาชีพ

ประชากรในตำบลนาไม้ไผ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ค้าขาย รับราชการ รับจ้างทั่วไป และอื่นๆ มีเกษตรกรบางครัวเรือนประกอบอาชีพหลายอย่างควบคู่กันไป สำหรับพืชที่เกษตรกรปลูกเป็นอาชีพหลัก ได้แก่ ยางพารา ปาล์มน้ำมัน ทุเรียน มังคุด และข้าว ทางด้านการเลี้ยงสัตว์เกษตรกรจะมีการเลี้ยงไว้เพื่อบริโภคหากเหลือจึงจำหน่ายเป็นรายได้เสริม

2.6.4 ด้านรายได้-รายจ่าย

จากข้อมูลความจำเป็นพื้นฐานของกรมพัฒนาชุมชน ปี 2566 พบว่า รายได้ครัวเรือนเฉลี่ยปีละ 198,428.53 บาท รายได้บุคคลเฉลี่ยปีละ 72,442.68 บาท รายจ่ายครัวเรือนเฉลี่ยปีละ 104,957.15 บาท รายจ่ายบุคคลเฉลี่ยปีละ 38,317.96 บาท เมื่อพิจารณาจะเห็นว่ารายได้ครัวเรือนมากกว่ารายจ่ายครัวเรือนปีละ 93,471.38 บาท และรายได้บุคคลมากกว่ารายจ่ายบุคคลปีละ 34,124.72 บาท ดังรายละเอียดใน ตารางที่ 2- 4



แผนการใช้ที่ดินตำบลนาไม้ไผ่ อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช

ตารางที่ 2-4 รายได้-รายจ่ายเฉลี่ยครัวเรือนตำบลนาไม้ไผ่ อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช ปี 2565

พื้นที่	แหล่งรายได้ของครัวเรือน (บาท/ปี)				รายได้ครัวเรือนเฉลี่ย (บาท/ปี)	รายได้บุคคลเฉลี่ย (บาท/ปี)	รายจ่ายครัวเรือนเฉลี่ย (บาท/ปี)	รายจ่ายบุคคลเฉลี่ย (บาท/ปี)
	อาชีพหลัก	อาชีพรอง	รายได้อื่น	ทำ-หาเอง				
ตำบลนาไม้ไผ่	159,270.26	18,941.18	12,183.21	8,033.87	198,428.53	72,442.68	104,957.15	38,317.96
หมู่ที่ 1 ทุ่งข่า	195,250.56	15,535.21	26,560.56	5,962.68	243,309.01	78,522.45	199,356.34	64,337.73
หมู่ที่ 2 ควนแร่	177,888.89	10,700.00	3,883.33	3,530.56	196,002.78	75,385.68	155,233.33	59,705.13
หมู่ที่ 3 แร่	163,568.72	9,762.56	9,770.14	7,601.90	190,703.32	68,666.21	118,397.63	42,631.23
หมู่ที่ 4 วังจิก	410,638.30	8,617.02	16,005.67	2,766.07	438,027.06	128,136.55	163,485.87	47,824.71
หมู่ที่ 5 เกาะยาง	210,000.00	33,042.47	19,909.27	13,200.77	276,152.51	129,571.56	106,969.11	50,190.22
หมู่ที่ 6 นาไม้ไผ่	116,728.21	33,471.79	28,158.97	23,287.18	201,646.15	86,041.58	122,917.95	52,448.58
หมู่ที่ 7 วังยาว	39,890.65	3,323.74	3,182.01	4,895.68	51,292.09	51,292.09	35,238.85	35,238.85
หมู่ที่ 8 ไสกรุด	149,156.25	30,132.81	7,226.56	1,867.19	188,382.81	51,086.86	99,403.23	26,956.81
หมู่ที่ 9 หน้าเขา	107,115.79	32,405.26	7,009.47	6,457.89	152,988.42	47,652.13	132,278.36	41,201.46
หมู่ที่ 10 ไสดอม	172,100.81	18,254.84	5,296.88	4,957.26	200,609.78	46,065.95	42,450.12	9,747.81
หมู่ที่ 11 ปากคลอง	129,565.22	28,148.55	18,822.46	15,565.36	192,101.59	61,224.06	58,818.84	18,745.96
หมู่ที่ 12 ควนเนียง	140,552.63	6,236.84	5,814.04	6,333.33	158,936.84	41,652.41	36,073.20	9,453.67
หมู่ที่ 13 อ่าวกลาย	80,412.84	20,458.72	7,972.48	3,201.83	112,045.87	76,811.32	25,401.83	17,413.84
หมู่ที่ 14 หน้าเขา	104,375.80	796.18	1,340.13	3,025.48	109,537.58	52,591.44	94,043.96	45,152.60

ที่มา : กรมการพัฒนาชุมชน (2566)



บทที่ 3

สถานภาพของทรัพยากรธรรมชาติ

การศึกษาสถานภาพของทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่ตำบลนาไม้ไผ่ อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราชได้แก่ ทรัพยากรป่าไม้ ทรัพยากรน้ำ และทรัพยากรดิน ซึ่งเป็นทรัพยากรกายภาพที่สำคัญต่อการทำการเกษตร ดังนั้นจึงจำเป็นต้องทราบว่าทรัพยากรธรรมชาติแต่ละชนิดปัจจุบันมีสถานะอย่างไร เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการวางแผน การใช้ที่ดินซึ่งจะนำไปสู่การกำหนดแผนงาน โครงการ กิจกรรม รวมถึงมาตรการต่าง ๆ เพื่อการพัฒนาพื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป โดยมีรายละเอียดดังนี้

3.1 ทรัพยากรป่าไม้

3.1.1 ป่าไม้ตามกฎหมายและมติคณะรัฐมนตรี

1) ป่าอนุรักษ์ ไม่พบพื้นที่ป่าอนุรักษ์ (เขตอุทยานแห่งชาติ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า เขตวนอุทยาน เขตห้ามล่าสัตว์ป่า) ในพื้นที่

2) ป่าสงวนแห่งชาติ ได้มีการจำแนกเขตการใช้ประโยชน์ทรัพยากรและที่ดินป่าไม้ในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติตามมติคณะรัฐมนตรี วันที่ 10 มีนาคม 2535 และ 17 มีนาคม 2535 แบ่งออกเป็น 3 เขต ประกอบด้วย เขตพื้นที่ป่าเพื่อการอนุรักษ์ (Zone C) เขตพื้นที่ป่าเพื่อเศรษฐกิจ (Zone E) และเขตพื้นที่ป่าที่เหมาะสมต่อการเกษตร (Zone A) จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบพื้นที่ป่าจำแนกเขตการใช้ประโยชน์ทรัพยากรที่ดินและป่าไม้ในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติตามมติคณะรัฐมนตรีในพื้นที่ ได้แก่

- (1) เขตพื้นที่ป่าเพื่อการอนุรักษ์ (Zone C) เนื้อที่ 3,477 ไร่
- (2) เขตพื้นที่ป่าเพื่อเศรษฐกิจ (Zone E) เนื้อที่ 6,786 ไร่
- (3) เขตพื้นที่ป่าที่เหมาะสมต่อการเกษตร (Zone A) เนื้อที่ 277 ไร่

3.1.2 ชั้นคุณภาพลุ่มน้ำ (มติคณะรัฐมนตรี วันที่ 28 พฤษภาคม 2528) จากการวิเคราะห์ข้อมูล พบชั้นคุณภาพลุ่มน้ำในพื้นที่ ได้แก่

- (1) พื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ 1AR เนื้อที่ 391 ไร่
- (2) พื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ 1BR เนื้อที่ 256 ไร่
- (3) พื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ 2 เนื้อที่ 1,715 ไร่
- (4) พื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ 3 เนื้อที่ 1,255 ไร่
- (5) พื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ 4 เนื้อที่ 13,555 ไร่
- (6) พื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ 5 เนื้อที่ 32,112 ไร่

ทั้งนี้ เนื้อที่ดังกล่าวข้างต้นคำนวณด้วยระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ เป็นเนื้อที่เบื้องต้นเท่านั้น ไม่สามารถใช้อ้างอิงได้ทางกฎหมาย

3.2 ทรัพยากรน้ำ

3.2.1 ปริมาณน้ำฝน พบว่าในพื้นที่ตำบลนาไม้ไผ่ มีปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยในคาบ 30 ปี (พ.ศ.2536-2565) 2,613.3 มิลลิเมตรต่อปี

3.2.2 น้ำผิวดิน หมายถึง แม่น้ำลำคลอง หนอง บึง ทะเลสาบ อ่างเก็บ และแหล่งน้ำสาธารณะอื่นๆ ที่อยู่ภายในผืนแผ่นดิน ในพื้นที่ตำบลนาไม้ไผ่ มีรายละเอียดของแหล่งน้ำผิวดินดังนี้



แหล่งน้ำผิวดินธรรมชาติ ได้แก่ แม่น้ำตรัง (ไหลผ่านหมู่ที่ 3,11)

คลองแสด คลองลำขลิง คลองนาวัง คลองวังหีบ คลองเสา (ลำตัง) ห้วยน้ำดำไหลผ่านหมู่ที่ 13
สระน้ำหนองซ้อยไชย (หมู่ที่ 2) สระน้ำหนองยางยวง (หมู่ที่ 6) สระน้ำป่าไม้แดง (หมู่ที่ 3) ฝายน้ำล้น
จำนวน 2 ฝาย ฝายน้ำล้นวัดวังขรี (หมู่ที่ 3) และฝายน้ำล้นหนองหลาด (หมู่ที่ 1)

3.2.3 จากฐานข้อมูลน้ำบาดาลของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล 2566 ซึ่งพบว่า ตำบลนาไม้ไผ่ มี
จำนวนบ่อบาดาลราชการจำนวน 25 บ่อ และจำนวนบ่อบาดาลเอกชนจำนวน 1 บ่อ

3.3 ทรัพยากรดิน

ทรัพยากรดินในพื้นที่ตำบลนาไม้ไผ่ อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช พบหน่วยแผนที่ดินทั้งหมด
35 หน่วยแผนที่ดิน และหน่วยพื้นที่เบ็ดเตล็ด 1 หน่วยแผนที่ ดังนี้

3.3.1 ดินในพื้นที่ลุ่ม มี 4 หน่วยแผนที่ดิน ได้แก่

1) หน่วยแผนที่ดิน Ptl-sic1A ชุดดินพัทลุง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนเหนียวปนทรายแป้ง
ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 9,177 ไร่ หรือร้อยละ 18.62 ของเนื้อที่ตำบล

2) หน่วยแผนที่ดิน Ptl-s1A/ow ชุดดินพัทลุง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน
0-2 เปอร์เซ็นต์ ตะกอนทับถมตอนบน มีเนื้อที่ 158 ไร่ หรือร้อยละ 0.32 ของเนื้อที่ตำบล

3) หน่วยแผนที่ดิน Wat-clA ชุดดินวังตง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียว ความลาดชัน
0-2 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 882 ไร่ หรือร้อยละ 1.79 ของเนื้อที่ตำบล

4) หน่วยแผนที่ดิน Wat-clB ชุดดินวังตง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียว ความลาดชัน
2-5 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 381 ไร่ หรือร้อยละ 0.77 ของเนื้อที่ตำบล

3.3.2 ดินในพื้นที่ดอน มี 31 หน่วยแผนที่ดิน ได้แก่

1) หน่วยแผนที่ดิน AC-wd,col-s1A ดินตะกอนน้ำพาเชิงซ้อนที่มีการระบายน้ำดีและเป็น
ดินร่วนหยาบ มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 291 ไร่ หรือร้อยละ
0.59 ของเนื้อที่ตำบล

2) หน่วยแผนที่ดิน Ho-Klt-gclD หน่วยเชิงซ้อนของชุดดินห้วยยอด และชุดดินคลองเต้ง มี
เนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียวปนกรวด ความลาดชัน 12-20 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 283 ไร่ หรือร้อยละ
0.57 ของเนื้อที่ตำบล

3) หน่วยแผนที่ดิน LL-mw,pic-clA ดินลำภูราที่มีการระบายน้ำดีปานกลางและมีศิลาแลง
อ่อน มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียว ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 4,658 ไร่ หรือร้อยละ 9.45
ของเนื้อที่ตำบล

4) หน่วยแผนที่ดิน LL-mw,pic-clA/d4c ดินลำภูราที่มีการระบายน้ำดีปานกลางและ
มีศิลาแลงอ่อน มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียว ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ พบมวลสารพอกหรือสาร
เม็ดกลมของเหล็ก ที่ความลึก 100-150 เซนติเมตร มีเนื้อที่ 667 ไร่ หรือร้อยละ 1.35 ของเนื้อที่ตำบล

5) หน่วยแผนที่ดิน Nok-lsk-gs1A ดินหนองคล้าที่เป็นดินร่วนปนชั้นส่วนหยาบ มีเนื้อดินบน
เป็นดินร่วนปนทรายปนกรวด ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 1,925 ไร่ หรือร้อยละ 3.91 ของเนื้อที่
ตำบล

6) หน่วยแผนที่ดิน Ntn-clB ชุดดินนาทอน มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียว
ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 496 ไร่ หรือร้อยละ 1.01 ของเนื้อที่ตำบล



- 7) หน่วยแผนที่ดิน Ntn-clC ชุดดินนาทอน มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียว ความลาดชัน 5-12 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 345 ไร่ หรือร้อยละ 0.70 ของเนื้อที่ตำบล
- 8) หน่วยแผนที่ดิน Ntn-csk-gclB ดินนาทอนที่เป็นดินเหนียวปนชั้นส่วนหยาบ มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียวปนกรวด ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 404 ไร่ หรือร้อยละ 0.82 ของเนื้อที่ตำบล
- 9) หน่วยแผนที่ดิน Ntn-d-clB ดินนาทอนที่เป็นดินลึก มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียว ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 108 ไร่ หรือร้อยละ 0.22 ของเนื้อที่ตำบล
- 10) หน่วยแผนที่ดิน Pto-d,fl-slB ดินพะโต๊ะที่เป็นดินลึกและเป็นดินร่วนละเอียด มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 4,418 ไร่ หรือร้อยละ 8.96 ของเนื้อที่ตำบล
- 11) หน่วยแผนที่ดิน Pto-d,fl-slC ดินพะโต๊ะที่เป็นดินลึกและเป็นดินร่วนละเอียด มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 5-12 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 6,029 ไร่ หรือร้อยละ 12.23 ของเนื้อที่ตำบล
- 12) หน่วยแผนที่ดิน Pto-d,fl-slD ดินพะโต๊ะที่เป็นดินลึกและเป็นดินร่วนละเอียด มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 12-20 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 143 ไร่ หรือร้อยละ 0.29 ของเนื้อที่ตำบล
- 13) หน่วยแผนที่ดิน Pto-Pto-d,fl-slC หน่วยเชิงซ้อนของชุดดินพะโต๊ะ และดินพะโต๊ะที่เป็นดินลึกและเป็นดินร่วนละเอียด มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 5-12 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 590 ไร่ หรือร้อยละ 1.20 ของเนื้อที่ตำบล
- 14) หน่วยแผนที่ดิน Pto-Rg-slE หน่วยเชิงซ้อนของชุดดินพะโต๊ะ และชุดดินระนอง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 20-35 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 634 ไร่ หรือร้อยละ 1.29 ของเนื้อที่ตำบล
- 15) หน่วยแผนที่ดิน Ro-slA ชุดดินรือเสาะ มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทรายแป้ง ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 404 ไร่ หรือร้อยละ 0.82 ของเนื้อที่ตำบล
- 16) หน่วยแผนที่ดิน Ro-fl-slA ดินรือเสาะที่เป็นดินร่วนละเอียด มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนเหนียวปนทราย ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 305 ไร่ หรือร้อยละ 0.62 ของเนื้อที่ตำบล
- 17) หน่วยแผนที่ดิน Te-slA ชุดดินท่าแซะ มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนเหนียวปนทราย ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 616 ไร่ หรือร้อยละ 1.25 ของเนื้อที่ตำบล
- 18) หน่วยแผนที่ดิน Te-slB/csub ชุดดินท่าแซะ มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนเหนียวปนทราย ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ ดินล่างพบชั้นดินเหนียว มีเนื้อที่ 88 ไร่ หรือร้อยละ 0.18 ของเนื้อที่ตำบล
- 19) หน่วยแผนที่ดิน Te-slB ชุดดินท่าแซะ มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 730 ไร่ หรือร้อยละ 1.48 ของเนื้อที่ตำบล
- 20) หน่วยแผนที่ดิน Te-slB/csub ชุดดินท่าแซะ มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ ดินล่างพบชั้นดินเหนียว มีเนื้อที่ 204 ไร่ หรือร้อยละ 0.41 ของเนื้อที่ตำบล
- 21) หน่วยแผนที่ดิน Te-slB/d3c ชุดดินท่าแซะ มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ พบมวลสารพอกหรือสารเม็ดกลมของเหล็ก ที่ความลึก 50-100 เซนติเมตร มีเนื้อที่ 752 ไร่ หรือร้อยละ 1.53 ของเนื้อที่ตำบล
- 22) หน่วยแผนที่ดิน Te-slB/d4c ชุดดินท่าแซะ มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ พบมวลสารพอกหรือสารเม็ดกลมของเหล็ก ที่ความลึก 100-150 เซนติเมตร มีเนื้อที่ 698 ไร่ หรือร้อยละ 1.42 ของเนื้อที่ตำบล



23) หน่วยแผนที่ดิน Te-slC/d3c ชุดดินท่าเสา มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 5-12 เปอร์เซ็นต์ พบมวลสารพอกหรือสารเม็ดกลมของเหล็ก ที่ความลึก 50-100 เซนติเมตร มีเนื้อที่ 5 ไร่ หรือร้อยละ 0.01 ของเนื้อที่ตำบล

24) หน่วยแผนที่ดิน Te-lsk-gslB ดินท่าเสาที่เป็นดินร่วนปนชื้นส่วนหยาบ มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทรายปนกรวด ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 3,100 ไร่ หรือร้อยละ 6.29 ของเนื้อที่ตำบล

25) หน่วยแผนที่ดิน Te-lsk-gslC ดินท่าเสาที่เป็นดินร่วนปนชื้นส่วนหยาบ มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทรายปนกรวด ความลาดชัน 5-12 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 2,832 ไร่ หรือร้อยละ 5.75 ของเนื้อที่ตำบล

26) หน่วยแผนที่ดิน Te-mw-sIA ดินท่าเสาที่มีการระบายน้ำดีปานกลาง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 118 ไร่ หรือร้อยละ 0.24 ของเนื้อที่ตำบล

27) หน่วยแผนที่ดิน Te-mw,pic-sclA ดินท่าเสาที่มีการระบายน้ำดีปานกลางและมีศิลาแลงอ่อน มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนเหนียวปนทราย ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 1,265 ไร่ หรือร้อยละ 2.57 ของเนื้อที่ตำบล

28) หน่วยแผนที่ดิน Te-pic-lA/d3clay ดินท่าเสาที่มีศิลาแลงอ่อน มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วน ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ พบชั้นดินเหนียว ที่ความลึก 50-100 เซนติเมตร มีเนื้อที่ 607 ไร่ หรือร้อยละ 1.23 ของเนื้อที่ตำบล

29) หน่วยแผนที่ดิน Te-pic-sclA/csub ดินท่าเสาที่มีศิลาแลงอ่อน มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนเหนียวปนทราย ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ ดินล่างพบชั้นดินเหนียว มีเนื้อที่ 1,180 ไร่ หรือร้อยละ 2.39 ของเนื้อที่ตำบล

30) หน่วยแผนที่ดิน Te-pic-sclB ดินท่าเสาที่มีศิลาแลงอ่อน มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนเหนียวปนทราย ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 537 ไร่ หรือร้อยละ 1.09 ของเนื้อที่ตำบล

31) หน่วยแผนที่ดิน Te-pic-slB/csub ดินท่าเสาที่มีศิลาแลงอ่อน มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ ดินล่างพบชั้นดินเหนียว มีเนื้อที่ 1,163 ไร่ หรือร้อยละ 2.36 ของเนื้อที่ตำบล

3.3.3 พื้นที่เบ็ดเตล็ด มี 1 หน่วยแผนที่ คือ หน่วยแผนที่ SC พื้นที่ลาดชันเชิงซ้อน มีเนื้อที่ 3,091 ไร่ หรือร้อยละ 6.27 ของเนื้อที่ตำบล

ปัญหาทรัพยากรดินทางการเกษตรตามสภาพธรรมชาติในพื้นที่ พบปัญหาดินต้น มีเนื้อที่ 8,861 ไร่ หรือร้อยละ 17.99 ของเนื้อที่ตำบล ได้แก่ ชุดดินห้วยยอด (Ho) ชุดดินคลองเต้ง (Klt) ดินหนองคล้าที่เป็นดินร่วนปนชื้นส่วนหยาบ (Nok-lsk) ดินนาทอนที่เป็นดินเหนียวปนชื้นส่วนหยาบ (Ntn-csk) ชุดดินระนอง (Rg) และดินท่าเสาที่เป็นดินร่วนปนชื้นส่วนหยาบ (Te-lsk)

รายละเอียดของสมบัติดิน ตำบลนาไม้ไผ่ อำเภอยางชุมน้อย จังหวัดนครศรีธรรมราช ดังแสดงในตารางที่ 3-1 และแผนที่แสดงในลักษณะของชุดดิน (รูปที่ 3-1)



ตารางที่ 3-1 สมบัติดินตำบลนาไม้ไผ่ อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช

หน่วยแผนที่ดิน	ความลาดชัน (%)	ความลึก (ซม.)	การระบายน้ำ	ความอุดมสมบูรณ์	ความจุแลกเปลี่ยนแคตไอออน (cmol/kg)	ความอิ่มตัวบด (%)	ปฏิกิริยาดิน		ค่าการนำไฟฟ้า (ds/m)	ความลึกของชั้นจาโรไซด์ (ซม.)	เนื้อที่ไร่
							ดินเหนียว	ดินต้ง			
AC-wd,clt-sIA	0-2	>150	ดี	ต่ำ	10-20	35-75	5.0-6.5	5.5-7.0	<2	-	291
Ho-Klt-gclD	12-20	0-50	ดี	ต่ำ	<10	<35	4.5-5.0	4.5-5.5	<2	-	283
Li-mw,plc-clA	0-2	>150	ดีปานกลาง	ต่ำ	10-20	<35	5.0-6.5	4.5-5.5	<2	-	2,716
Li-mw,plc-clA*	0-2	>150	ดีปานกลาง	ปานกลาง	10-20	<35	5.0-6.5	4.5-5.5	<2	-	1,942
Li-mw,plc-clA/d4c	0-2	>150	ดีปานกลาง	ปานกลาง	10-20	<35	5.0-6.5	4.5-5.5	<2	-	667
Nok-lsk-gsIA	0-2	0-50	ดี	ต่ำ	<10	<35	5.0-6.0	4.5-5.5	<2	-	1,925
Nm-clB	2-5	50-100	ดี	ต่ำ	10-20	<35	5.0-5.5	4.5-5.5	<2	-	496
Nm-clC	5-12	50-100	ดี	ต่ำ	10-20	<35	5.0-5.5	4.5-5.5	<2	-	345
Nm-clsk-gclB	2-5	0-50	ดี	ต่ำ	10-20	<35	5.0-5.5	4.5-5.5	<2	-	404
Nm-d-clB	2-5	100-150	ดี	ต่ำ	10-20	<35	5.0-5.5	4.5-5.5	<2	-	108
PK-sclA	0-2	>150	เลว	ต่ำ	<10	<35	5.5-6.5	4.5-5.5	<2	-	9,177
PK-sIA/ow	0-2	>150	เลว	ปานกลาง	<10	<35	5.5-6.5	4.5-5.5	<2	-	158
Pro-df-sIB	2-5	100-150	ดี	ต่ำ	<10	<35	5.0-6.5	4.5-5.5	<2	-	4,418
Pro-df-sIC	5-12	100-150	ดี	ต่ำ	<10	<35	5.0-6.5	4.5-5.5	<2	-	6,029
Pro-df-sID	12-20	100-150	ดี	ต่ำ	<10	<35	5.0-6.5	4.5-5.5	<2	-	143
Pro-Pro-df-sIC	5-12	50-100/ 100-150	ดี	ต่ำ	<10	<35	5.5-6.5/ 5.0-6.5	4.5-5.5	<2	-	590
Pro-Pro-sIE	20-35	50-100/ 0-50	ดี	ต่ำ	<10	<35	5.0-6.5/ 4.5-5.0	4.5-5.5	<2	-	634
Ro-f-sclA	0-2	>150	ดี	ต่ำ	<10	<35	4.5-6.0	4.5-6.0	<2	-	305
Ro-sIA	0-2	>150	ดี	ต่ำ	<10	<35	4.5-6.0	4.5-6.0	<2	-	404
Te-lsk-gsIB	2-5	0-50	ดี	ต่ำ	<10	<35	5.0-5.5	4.5-5.0	<2	-	3,100



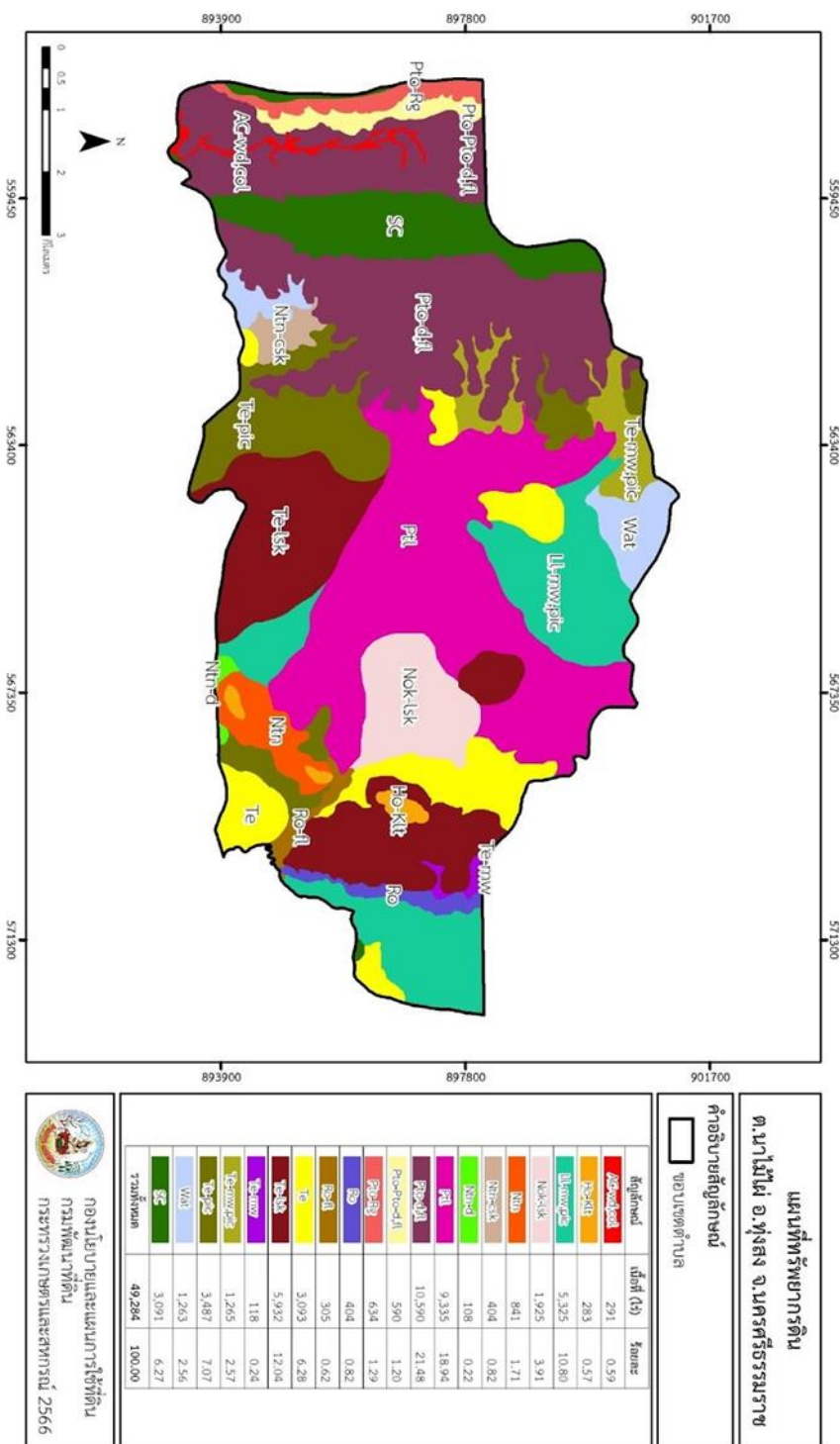
ตารางที่ 3-1 (ต่อ)

หน่วยแผนที่ดิน	ความลาดชัน (%)	ความลึก (ซม.)	การระบายน้ำ	ความอุดมสมบูรณ์ของดิน	ความจุแลกเปลี่ยนแคตไอออน (cmol/kg)	ความชื้นตัวเบส (%)	ปฏิกิริยาดิน		ค่าการนำไฟฟ้า (dS/cm)	ความลึกของชั้นจาร์ไซต์ (ซม.)	เนื้อที่	
							ดินบน	ดินล่าง			ไร่	ร้อยละ
Te-lsk-gslC	5-12	0-50	ดี	ต่ำ	<10	<35	5.0-5.5	4.5-5.0	<2	-	2,852	5.75
Te-mw,pic-sclA	0-2	>150	ดีปานกลาง	ต่ำ	<10	<35	5.0-5.5	4.5-5.0	<2	-	1,265	2.57
Te-mw-sIA	0-2	>150	ดีปานกลาง	ต่ำ	<10	<35	5.0-5.5	4.5-5.0	<2	-	118	0.24
Te-pic-lA/d3clay	0-2	>150	ดี	ต่ำ	<10	<35	5.0-5.5	4.5-5.0	<2	-	607	1.23
Te-pic-sclA/csub	0-2	>150	ดี	ต่ำ	<10	<35	5.0-5.5	4.5-5.0	<2	-	1,180	2.39
Te-pic-sclB	2-5	>150	ดี	ต่ำ	<10	<35	5.0-5.5	4.5-5.0	<2	-	537	1.09
Te-pic-sIB/csub	2-5	>150	ดี	ต่ำ	<10	<35	5.0-5.5	4.5-5.0	<2	-	1,163	2.56
Te-sclA	0-2	>150	ดี	ต่ำ	<10	<35	5.0-5.5	4.5-5.0	<2	-	616	1.25
Te-sclB/csub	2-5	>150	ดี	ต่ำ	<10	<35	5.0-5.5	4.5-5.0	<2	-	88	0.18
Te-sIB	2-5	>150	ดี	ต่ำ	<10	<35	5.0-5.5	4.5-5.0	<2	-	730	1.48
Te-sIB/csub	2-5	>150	ดี	ต่ำ	<10	<35	5.0-5.5	4.5-5.0	<2	-	204	0.41
Te-sIB/d3c	2-5	>150	ดี	ต่ำ	<10	<35	5.0-5.5	4.5-5.0	<2	-	752	1.53
Te-sIB/d4c	2-5	>150	ดี	ต่ำ	<10	<35	5.0-5.5	4.5-5.0	<2	-	698	1.42
Te-sIC/d3c	5-12	>150	ดี	ต่ำ	<10	<35	5.0-5.5	4.5-5.0	<2	-	5	0.01
Wat-clA	0-2	>150	ค่อนข้างเลว	ต่ำ	<10	<35	5.5-6.5	4.5-5.5	<2	-	882	1.79
Wat-clB	2-5	>150	ค่อนข้างเลว	ต่ำ	<10	<35	5.5-6.5	4.5-5.5	<2	-	381	0.77
SC	>35	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3,091	6.27
รวมทั้งหมด											49,284	100.00

หมายเหตุ: 1. * หมายถึง หน่วยแผนที่ดินที่มีความอุดมสมบูรณ์ของดินต่างจากหน่วยแผนที่ดินเดียวกัน
 2. เนื้อที่คำนวณด้วยโปรแกรมระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์



แผนการใช้ที่ดินตำบลนาไม้ไผ่ อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช



ที่มา: กองสำรวจและวิจัยทรัพยากรดิน (2566)

รูปที่ 3-1 ทรัพยากรดิน ตำบลนาไม้ไผ่ อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช



บทที่ 4

กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (Participatory Rural Appraisal : PRA)

4.1 การวิเคราะห์ผลจากการจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (PRA)

การวิเคราะห์ผลจากการจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (PRA) เมื่อวันที่ 24 สิงหาคม 2566 มีสาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

4.1.1 ปัญหาหลักของตำบลนาไม้ไผ่ คือ

- 1) ดินขาดความอุดมสมบูรณ์
- 2) ดินตื้น
- 3) ปุ๋ยเคมีราคาแพง
- 4) ขาดแคลนน้ำต้นทุนในการเกษตรและการอุปโภค บริโภค
- 5) น้ำท่วม น้ำแล้ง
- 6) มลพิษทางดินและทางน้ำ
- 7) แหล่งน้ำธรรมชาติตื้นเขิน ตลิ่งพัง
- 8) ราคาผลผลิตทางการเกษตรตกต่ำ
- 9) การระบาดของโรคทางดินในยางพาราและปาล์มน้ำมัน

4.1.2 ความต้องการของชุมชน เกษตรกร และตำบลนาไม้ไผ่ มีความต้องการ 4 ประการ คือ

- 1) แก้ปัญหาดินเสื่อมโทรมและฟื้นฟูความอุดมสมบูรณ์ของดิน
- 2) แก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำ และน้ำท่วม
- 3) เปลี่ยนกิจกรรมการผลิตให้เหมาะสมกับที่ดิน
- 4) ลดต้นทุนปัจจัยการผลิต

ผลจากการจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (PRA) ได้นำมาวิเคราะห์ร่วมกับปัญหาด้านกายภาพ โดยระบบ DPSIR มีรายละเอียดดังนี้

1) แรงขับเคลื่อน (Driver) มี 5 ประการ คือ

- 1.1) ดินเสื่อมโทรม
- 1.2) ความสมดุลของน้ำทางการเกษตร
- 1.4) การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ
- 1.5) ต้นทุนการผลิตราคาแพง ผลผลิตราคาตกต่ำ

2) แรงกดดัน (Pressure) ที่เกิดจากปัจจัยขับเคลื่อน มี 5 ประการ คือ

- 2.1) การปรับปรุงบำรุงดิน
- 2.2) จัดหาแหล่งน้ำ
- 2.3) จัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำเพื่อปรับเปลี่ยนการผลิต
- 2.4) การลดต้นทุนการผลิต
- 2.5) ส่งเสริมองค์ความรู้ด้านการปรับปรุงบำรุงดิน



3) สถานะ (State) ที่เกิดแรงกดดัน มี 5 ประการ คือ

- 3.1) ความเสื่อมโทรมของดินทางกายภาพ/เคมี/ชีวภาพ
- 3.2) ขาดแคลนน้ำอุปโภค/บริโภค
- 3.3) ขาดแคลนน้ำเพื่อการเกษตร
- 3.4) ราคาผลผลิตทางการเกษตรตกต่ำ
- 3.5) ปุ๋ยเคมีราคาแพง

4) ผลกระทบ (Impact) ที่ปรากฏในพื้นที่ มี 4 ประการ คือ

- 4.1) แหล่งน้ำที่มีอยู่ต้นเขินจากตะกอน
- 4.2) ผลผลิตพืชต่ำ ลงทุนสูง
- 4.3) ความสูญเสียทางเศรษฐกิจจากการระบาดของโรคพืช
- 4.4) รายได้น้อย
- 4.5) มีปัญหาต่อคุณภาพชีวิต

5) การตอบสนอง (Response) ของรัฐในอดีต ปัจจุบัน และในอนาคต มีดังนี้

อดีต-ปัจจุบัน

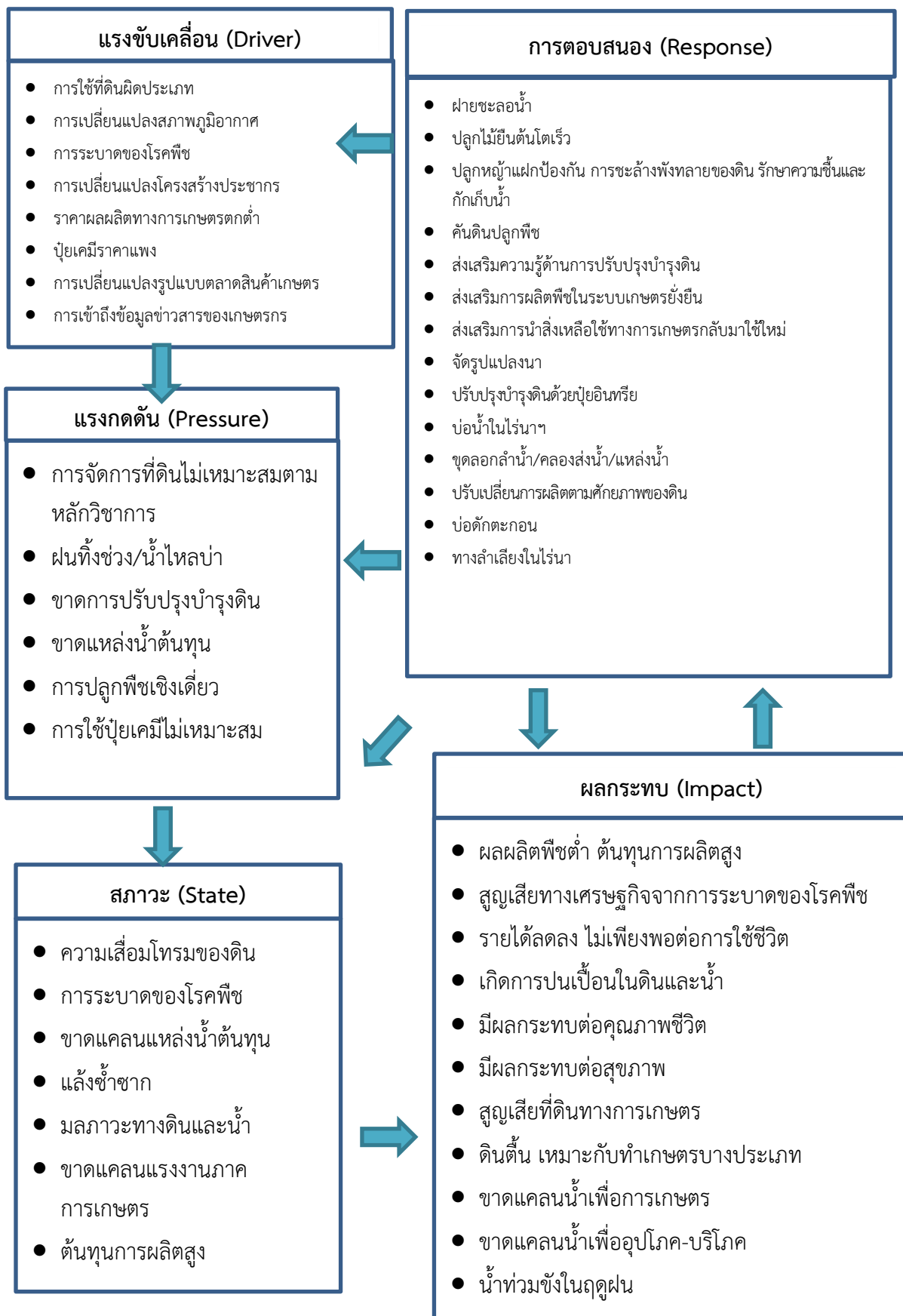
- 5.1) ทางลำเลียงในไร่นา
- 5.2) ฝ่ายชลอ่น้ำ
- 5.3) ปลุกหญ้าแฝก ป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน รักษาความชื้นและกักเก็บน้ำ
- 5.4) จัดรูปแปลงนา
- 5.5) ปรับปรุงบำรุงดินด้วยปุ๋ยพืชสด
- 5.6) ปรับปรุงบำรุงดินกรดด้วยโดโลไมท์
- 5.7) บ่อน้ำไร่นา
- 5.8) รณรงค์งดเผาวัชสุที่เหลือใช้ในไร่นา
- 5.9) ปรับเปลี่ยนการผลิตตามศักยภาพของดิน
- 5.10) ส่งเสริมการใช้ชยะในครัวเรือนในการผลิตน้ำหมักชีวภาพ
- 5.11) ส่งเสริมผลิตปุ๋ยหมักในชุมชนเพื่อลดการพึ่งพาสารเคมีทางการเกษตร
- 5.12) ส่งเสริมการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร
- 5.13) ส่งเสริมการปลูกพืชผสมผสาน

อนาคต

- (1) พัฒนาที่ดินและน้ำที่เป็นระบบทั้งตำบล
 - (2) ประกาศเขตอนุรักษ์ดินและน้ำ
- ดังมีรายละเอียดในรูปที่ 4-1



แผนการใช้ที่ดินตำบลนาไม้ไผ่ อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช



รูปที่ 4-1 การวิเคราะห์สถานการณ์โดยระบบ DPSIR ของตำบลนาไม้ไผ่ อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช



4.2 ระบบการปลูกพืชในปัจจุบัน

ตำบลนาไม้ไผ่ อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช มีการเพาะปลูกพืช ดังนี้

1) ยางพารา มีขั้นตอนการปลูก การเตรียมดิน ยางพาราสามารถเจริญเติบโตได้ดีในดินร่วนเหนียวหรือดินร่วนทราย เป็นพื้นที่ที่ไม่มีน้ำท่วมขังและการถ่ายเทอากาศดี ทำการเตรียมพื้นที่สำหรับปลูก โดยการใช้วิธีการไถ จำนวน 2 ครั้ง พรวันดินอีก 1 ครั้ง ส่วนพื้นที่ที่ยังมีตอไม้ยางเก่าหรือตอไม้อื่นหลงเหลืออยู่ ควรกำจัดเศษต้นยางเก่าและเศษไม้อื่นให้หมด กรณีที่เป็นพื้นที่ที่จะปลูกมีความลาดเทมาก เช่น พื้นที่บริเวณควนหรือเนิน จะควรมีการจัดทำขั้นบันได เพื่อป้องกันไม่ให้น้ำฝนชะล้างดินเหล่านั้นให้ไหลตามน้ำระยะปลูก ระยะปลูกยางพารามีผลต่อการเจริญเติบโตของต้นยาง สามารถใช้พื้นที่ปลูกยางได้อย่างคุ้มค่า ประหยัดในเรื่องการกำจัดวัชพืช ต้นยางเปิดกรีดได้เร็ว สวนยางมีลักษณะสวยงาม เป็นระเบียบ สะดวกต่อการปฏิบัติงาน ต้นยางจะเจริญเติบโตได้ดีที่สุดต้องมีพื้นที่ต่อต้นไม่น้อยกว่า 20 ตารางเมตร ระยะปลูกที่เหมาะสมสำหรับการปลูกยางพารา 2.5x8 เมตร หรือ 3x7 เมตร มีจำนวนต้นยาง 80 ต้น หรือ 76 ต้นต่อไร่ วิธีการปลูก วิธีการปลูกยางพารามี 3 วิธี คือ 1.การปลูกด้วยเมล็ดสด 2.การปลูกด้วยเมล็ดงอก 3.การปลูกด้วยกล้ายาง 2 ใบ การดูแลรักษา การใส่ปุ๋ย เมื่อต้นกล้ายางตั้งตัวได้ควรใส่ปุ๋ยเป็นระยะเพื่อให้ได้ต้นกล้าที่แข็งแรงและสมบูรณ์ติดตามได้เร็ว ปุ๋ยที่ใช้สำหรับต้นกล้ายางควรเป็นดังนี้ สำหรับดินร่วนปนทราย ใช้ปุ๋ยสูตร 16-8-14 สำหรับดินร่วนปนเหนียวใช้ปุ๋ยสูตร 18-10-6 ระยะเวลาในการใส่โดยแบ่งใส่เป็น 4 ครั้ง คือเมื่ออายุ 1 เดือน 2 เดือน 3 เดือน และก่อนติดตาม 1 เดือน โดยใช้อัตรา 36 กิโลกรัมต่อไร่ หรือประมาณ 15 กรัมต่อช่วงระยะ 1 เมตร ในแถวคู่ ส่วนวิธีการใส่ การใส่ใน 2 ครั้งแรกโดยวิธีหว่านปุ๋ยเป็นแถบกว้างประมาณ 8 เซนติเมตร ในระหว่างแถวคู่ แล้วคราดกลบเพื่อให้ปุ๋ยคลุกเข้ากับดิน และการใส่ในครั้งต่อไปควรใช้วิธีการหว่านให้ทั่วแปลงโดยระวังไม่ให้ถูกใบอ่อนกล้ายาง

การกำจัดวัชพืช ใช้จอบปากหรือแทรกเตอร์ไถ วิธีนี้เกษตรกรนิยมใช้มาก แต่มีข้อเสียคือจะกระทบกระเทือนต่อราก ทำให้ต้นยางชะงักการเจริญเติบโต การปลูกพืชคลุมดิน โดยนำเมล็ดพืชคลุมดินแต่ละชนิดมาผสมกันแล้วนำไปปลูกโดยใช้เมล็ดพืชคลุมดินในอัตรา 1 กิโลกรัมต่อพื้นที่ปลูกยาง 1 ไร่ ยกเว้นในท้องที่แห้งแล้งใช้อัตรา 1.5 กิโลกรัมต่อไร่ การใช้สารเคมี เป็นวิธีที่ให้ผลดี ประหยัดแรงงาน และเวลา นิยมใช้กับต้นยางที่มีอายุ 1 ปีขึ้นไป หรือต้นยางที่มีเปลือกบริเวณโคนต้นเป็นสีน้ำตาลสูงจากพื้นดินมากกว่า 75 เซนติเมตรไปแล้ว

หลังจากปลูกจนต้นยางสูงจากพื้นประมาณ 1 เมตร หรือต้นมีเปลือกสีน้ำตาล หรือมี อายุประมาณ 1 ปี จะตัดกิ่งตาทั้งกระโดงไปใช้ได้เลย แต่ถ้าจะเลี้ยงเป็นกิ่งตาเขียว ให้ตัดยอดฉัตรบนสุดทิ้ง ตัดเลี้ยงครั้งที่ 1 จากนั้นปล่อยให้แตกกิ่งแขนงออกมาบริเวณฉัตรยอดเลี้ยงไว้ 3-4 กิ่ง เมื่อฉัตรแก่แล้วก็ตัดไปใช้ได้พร้อมกันนี้ก็ ทำ การตัดเลี้ยงครั้งที่ 2 ในปีหนึ่ง ๆ จะตัดเลี้ยงกิ่งตาได้ 3 ครั้ง เมื่อหมดฤดูกาลติดตามแล้วจะตัดต้นล้างแปลง โดยให้เหลือกระโดง 1-2 กระโดง สูงจากพื้นดิน 75 เซนติเมตร เพื่อเลี้ยงกิ่งกระโดงไว้ผลิตกิ่งตาเขียวในปีที่ 2



เมื่อเลี้ยงกิ่งกระโดงได้ 3-4 ฉัตร ก็ทำเหมือนกับปีที่ 1 อีก และเมื่อเข้าปีที่ 3 ต้นกิ่งตาจะเลี้ยงกิ่งกระโดง และในปีที่ 4 เลี้ยงได้ถึง 4 กระโดง การปลูกยางไม่ว่าจะใช้วัสดุปลูกชนิดใด ภายหลังจากที่ปลูกไปแล้ว ย่อมจะมีต้นยางต่างไปบ้างเสมอ ส่วนจะมีมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายอย่างเช่น ความสมบูรณ์ของวัสดุที่ใช้ปลูก สภาพภูมิอากาศ ความชำนาญของผู้ปลูก และผลจากการทำลายของโรคและแมลงเป็นต้น โดยจุดประสงค์แล้วการปลูกซ่อมยางก็เพื่อต้องการให้ได้จำนวนต้นยางที่ปลูกมีจำนวนเท่าเดิมไม่มีหลุมว่าง ซึ่งจะทำให้ได้รับผลผลิตอย่างเต็มที่ อีกประการหนึ่งที่จะต้องคำนึงอยู่เสมอในการปลูกซ่อมยางก็คือ การเจริญเติบโตที่สม่ำเสมอของยางเดิมและยางที่ปลูก ซ่อมใหม่ ในการปลูกซ่อมเพื่อให้ได้ตามวัตถุประสงค์ดังกล่าวจึงต้องพิจารณาใช้วัสดุ ปลูกซ่อมอย่างเหมาะสม การจะใช้วัสดุปลูกซ่อมชนิดใด เช่น ต้นตอตา ต้นติดตา หรือต้นยางชำถุง ต้องขึ้นอยู่กับขนาดของต้นยางในแปลงปลูกในระยะนั้น ๆ

การกรีดยาง การกรีดยางต้องยึดหลักที่ว่า เมื่อกรีดแล้วจะต้องได้น้ำยางมากที่สุด เปลือกเสียหายน้อยที่สุด กรีดได้นาน 25-30 ปี และประหยัดค่าใช้จ่ายมากที่สุดขนาดของต้นยางที่เปิดกรีดได้

1. ขนาดของต้นยางที่พร้อมเปิดกรีดต้องมีเส้นรอบต้นไม่น้อยกว่า 50 เซนติเมตร วัดที่ความสูงจากพื้นดิน 150 เซนติเมตร
2. เปิดกรีดครั้งแรกเมื่อมีจำนวนต้นยางที่พร้อมเปิดกรีดในสวนเกินกว่าครึ่งหนึ่ง ของต้นยาง ทั้งหมดในสวน
3. ต้นยางติดตา สามารถเปิดกรีดครั้งแรกได้ที่ระดับความสูงจากพื้นดิน 50, 75, 100, 125, หรือ 150 เซนติเมตร ระดับใดระดับหนึ่งก็ได้ แต่ถ้าเปิดกรีดต่ำจะได้รับผลผลิตมากกว่า วิธีติดรางและถ้วยรับน้ำยาง เวลาที่เหมาะสมในการกรีดยาง

ควรจะเริ่มกรีดยางตั้งแต่ตอนเช้า ประมาณ 06.00-08.00 น. เพราะจะทำให้ปฏิบัติงานได้สะดวก เนื่องจากมองเห็นชัดเจนกว่ากลางวันและผลผลิตที่ได้ใกล้เคียงกับการ กรีดในตอนกลางวัน ระบบการกรีดยาง เนื่องจากในระยะ 2-3 ปีแรกของการกรีด ต้นยางยังอยู่ในระยะการเจริญเติบโตค่อนข้างสูง การกรีดยาง มากเกินไปจะทำให้ต้นยางชะงักการเจริญเติบโต ดังนั้นจึงควรกรีดยางในระบบครึ่งต้นวันเว้นวัน โดยหยุดกรีดในช่วงผลัดใบและไม่มีการกรีดชดเชยเพื่อทดแทน วันที่ฝนตกจนกระทั่งปีที่ 4 ของการกรีดเป็นต้นไป จึงสามารถกรีดชดเชยได้ระบบกรีดครึ่งล าดต้นวันเว้นวันนี้ใช้ได้กับยางเกือบทุกพันธุ์ ยกเว้นบางพันธุ์ที่เป็นโรคเปลือกแห้งได้ง่ายเท่านั้นที่ควรใช้ระบบกรีดครึ่งล าดต้น วันเว้นสองวัน

ข้อควรปฏิบัติในการกรีดยาง

1. ควรกรีดยางตอนเช้าหลังจากที่มีแสงสว่างแล้ว
2. กรีดยางเฉพาะต้นที่ได้ขนาดแล้ว
3. รอยกรีดจะต้องเริ่มจากซ้ายบนมาขวาล่าง เอียงประมาณ 30 องศากับแนวระดับ
4. อย่ากรีดเปลือกหนา เพราะจะทำให้เปลือกงอกใหม่เสียหาย
5. อย่ากรีดเปลือกหนา ภายใน 1 เดือน ไม่ควรกรีดให้เปลือกเปลือกเกิน 2.5 เซนติเมตร หรือภายใน 1 ปี ไม่ควรกรีดให้

เปลือกเปลือกเกิน 25 เซนติเมตร

6. หยุดกรีดเมื่อผลัดใบหรือเป็นโรคหน้ายาง
7. มีดกรีดยางต้องคมอยู่เสมอ
8. การเปิดกรีดยางหน้าที่สองและหน้าต่อไปให้เปิดกรีดที่ระดับความสูงจากพื้นดิน 150 เซนติเมตร



2) ปาล์มน้ำมัน ฤดูปลูก การปลูกปาล์มน้ำมันควรกำหนดเวลาให้ตรงกับช่วงฤดูฝน เพราะปัจจัยที่เป็นตัวกำหนดการอยู่รอด และเจริญเติบโตของต้นกล้าปาล์มน้ำมันคือ ความชื้นในดิน ฤดูฝนในภาคใต้ของประเทศไทยจะเริ่มตั้งแต่เดือนพฤษภาคม - ตุลาคม แต่ฤดูปลูกที่เหมาะสม อยู่ในระหว่างเดือนพฤษภาคม - มิถุนายน ซึ่งเป็นช่วงต้นฤดูฝนควรปลูกเมื่อตกแล้ว เพราะดินมีความชื้นการปลูกในช่วงนี้ทำให้ต้นปาล์มน้ำมันตั้งตัวในแปลงได้ยาวนานก่อนถึงฤดูแล้ง

การปลูกปาล์ม การปลูกระยะ 9x9x9 เมตร อายุต้นกล้าที่ใช้ปลูก อายุที่เหมาะสมคือ 10 - 12 เดือน ปลูกในช่วงฤดูฝนเพราะเป็นปัจจัยสำคัญ เดือนพฤษภาคม - มิถุนายน เตรียมการในเรือนเพาะชำ ก่อนย้ายปลูกให้น้ำต้นกล้าปาล์มก่อนจะนำลงปลูก และพ่นสารเคมีป้องกันกำจัดโรค-แมลง คัดต้นกล้าผิดปกติออก หลุมปลูก ขนาดของหลุม 45 x 45 x 35 รูปร่างเป็นรูปตัวยู วิธีการขุดหลุมดินชั้นบน และชั้นล่างแยกกัน และตากหลุมประมาณ 10 วัน ย้ายต้นปาล์มน้ำมัน ควรใช้รถบรรทุก เพื่อหลีกเลี่ยงการกระทบกระเทือน และคำนึงถึงความระมัดระวังในการเคลื่อนย้ายด้วย การปลูกต้นกล้าปาล์มน้ำมัน การใส่ปุ๋ยรองก้นหลุม ควรใช้ร็อกฟอสเฟตอัตรา 250 กรัมต่อหลุม ก่อนนำต้นกล้าลงปลูก ควรคลุกเคล้าดินกับปุ๋ย เพื่อป้องกันการสัมผัสของรากโดยตรง ใส่ดินลงไปให้หลุมโดยใช้ดินชั้นบนลงไปก่อน และอัดให้แน่นเพื่อป้องกันลมพัดแรง การตรวจแปลงหลังจากปลูก ต้นกล้าจะต้องอยู่ในสภาพเดิม ถ้าตรวจพบควรแก้ไขทันที การปลูกซ่อม ควรทำภายในระยะเวลา 1 เดือน หลังจากปลูก

การดูแล - บำรุงรักษา

1. การป้องกันและการกำจัดวัชพืชในสวนปาล์มน้ำมัน ในช่วงฤดูแล้ง ไม่ควรกำจัดวัชพืชเพราะทำให้ดินขาดความชุ่มชื้น
2. การใส่ปุ๋ย ควรคำนึงถึงปัจจัยต่าง ๆ เช่น ปริมาณธาตุอาหารที่มีอยู่ในดินเดิม ความต้องการของปาล์มน้ำมันในระยะต่าง ๆ สภาพแวดล้อมลมฟ้าอากาศ ชนิดของปุ๋ยอัตราการใช้
3. การป้องกันกำจัดโรคแมลงไม่ควรพ่นสารเคมีทันที เมื่อพบศัตรูพืชเพราะนอกจากจะเสียค่าใช้จ่ายสูงแล้ว ยังทำลายศัตรูธรรมชาติที่เป็นประโยชน์อีกด้วย ควรสูมตัวอย่าง เช่น ตัดทางใบที่ 17 ตรวจนับหนอนร่าน ถ้าพบมีมากกว่า 5 ตัว ต่อทางใบโดยเฉลี่ย จึงควรป้องกันกำจัดโดยพ่นสารเคมี
4. การตัดช่อดอกในระยะเริ่มการเจริญเติบโต การตัดช่อดอกตัวผู้และตัวเมีย ทั้งในระยะแรก มีผลทำให้ต้นปาล์มเจริญเติบโตเร็ว แข็งแรง และมีขนาดใหญ่ เพราะอาหารที่ได้รับจะเสริมส่วนของลำต้น แทนการเลี้ยงช่อดอกและผลผลิต เมื่อถึงระยะให้ผลผลิตที่ต้องการ ผลผลิตจะมีขนาดใหญ่ และสม่ำเสมอ ถ้าไม่ตัดปล่อยทิ้งไว้ไม่เก็บเกี่ยว อาจเป็นแหล่งของเชื้อโรค โดยเฉพาะโรคทะลายเน่าได้

การใส่ปุ๋ยเคมีปาล์มน้ำมัน

ระยะเวลา และการแบ่งใส่ ใส่ปุ๋ยเมื่อดินมีความชื้นเพียงพอ หลีกเลี่ยงการใส่เมื่อแล้งจัดหรือฝนตกหนัก ในปีแรกหลังจากปลูกควรใส่ปุ๋ย 4-5 ครั้ง ตั้งแต่ปีที่ 2 เป็นต้นไป ควรใส่ปุ๋ย 3 ครั้ง/ปี ช่วงที่เหมาะสมในการใส่คือ ต้นฝน กลางฝน และปลายฝน ตั้งแต่ปีที่ 5 ขึ้นไป อาจพิจารณาใส่ปุ๋ยเพียงปีละ 2 ครั้ง ถ้าสภาพแวดล้อมเหมาะสมใส่ปุ๋ย (ตามอัตราที่แนะนำ) เมื่อแบ่งใส่ 3 ครั้ง/ปี แนะนำให้ใช้สัดส่วน 50:25:25% สำหรับการใส่ปุ๋ย ต้นฝน กลางฝน และปลายฝน และเมื่อแบ่งใส่ 2 ครั้ง/ปี ใช้สัดส่วน 60:40% ระยะต้นฝน และก่อนปลายฝน ตามลำดับ ช่วงต้นฝน คือ ประมาณเดือนพฤษภาคม - มิถุนายน ช่วงกลางฝน คือ ประมาณเดือนกรกฎาคม - กันยายน ช่วงปลายฝน คือ ประมาณเดือนตุลาคม - พฤศจิกายน



วิธีการใส่ปุ๋ย

- 1) ให้ใส่ปุ๋ยหินฟอสเฟต (0-3-0) อัตรา 250 กรัม/ตัน รองกันหลุมตอนปลูก โดยใช้ดินชั้นบนผสมคลุกเคล้ากับปุ๋ยหินฟอสเฟต ใส่รองกันหลุมแล้วกลบหลุมให้เต็มด้วยดินชั้นล่าง
- 2) อายุระหว่าง 1-4 ปี ใส่ปุ๋ยภายในวงกลม (รัศมี 1.5-2 เมตร) บริเวณที่กำจัดวัชพืชรอบโคนต้น
- 3) อายุตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป ใส่ปุ๋ยห่างจากโคนต้น 50 ซม. จนถึงบริเวณปลายทางใบ
- 4) การใส่ปุ๋ยควรหว่านให้ทั่วและสม่ำเสมอ บริเวณทรงพุ่มใบรอบโคนต้น, ยกเว้นปุ๋ยหินฟอสเฟตแนะนำให้ใส่เป็นแนวรอบทรงพุ่ม ภายในรัศมีวงกลมรอบโคนต้น และควรใส่ปุ๋ยหลังจากกำจัดวัชพืชแล้ว

การเก็บเกี่ยวผลผลิต วิธีการเก็บเกี่ยวผลปาล์มสด รวมถึงการรวมผลปาล์มส่งโรงงาน ซึ่งมีขั้นตอนโดยทั่วไป ตกแต่งช่องทางลำเลียงระหว่างแถวปาล์มในแต่ละแปลงให้เรียบร้อย สะดวกกับการตัด การลำเลียง และการตรวจสอบทะลายปาล์มที่ตัด แล้วออกสู่แหล่งรวม หรือศูนย์รวมผลปาล์มที่กำหนดขึ้นแต่ละจุดภายในสวน *ข้อควรระวังในการตกแต่งช่องทางลำเลียงปาล์ม คือจะต้องไม่ตัดทางปาล์มออกอีก เพราะถือว่าการตกแต่งทางปาล์มได้กระทำไปตามเทคนิคและขั้นตอนแล้ว หากมีทางใบอันใดกีดขวาง ก็อาจดึงหรือแหวกให้สะดวกในการทำงาน สำหรับช่องทางใบที่ตัดแล้วอย่าให้กีดขวางทางเดิน หรือปิดกั้นทางระบายน้ำจะทำให้เกิดน้ำท่วมขัง ระบายน้ำที่ขังตามทางเดิน คัดเลือกทะลายปาล์มสุกโดยยึดมาตรฐานจากการดูสีของผล ซึ่งจะเปลี่ยนเป็นสีส้มแดง และจำนวนผลสุกที่ร่วงหล่นลงบนดินประมาณ 10-12 ผล ให้ถือเป็นผลปาล์มสุกที่ใช้ได้ หากปรากฏว่าทะลายปาล์มสุกที่จะคัดมีขนาดใหญ่ ที่ติดแน่นกับลำต้นมาก ไม่สะดวกกับการใช้เสียมแทง เพราะจะทำให้ผลร่วงมาก ก็ใช้มีดขอหรือมีดด้ามยาวธรรมดา ตัดแฉะขั้วทะลายกันเสียก่อน แล้วจึงใช้เสียมแทงทะลายปาล์มก็จะหลุดออกจากคอต้นปาล์มได้ง่ายขึ้น ควรแต่งขั้วทะลายปาล์มที่ตัดออกมาแล้วให้สั้นที่สุดเท่าที่จะทำได้ เพื่อสะดวกในการขนส่ง หรือเมื่อถึงโรงงาน ทางโรงงานก็จะบรรจุลงในถังต้มลูกปาล์มได้สะดวก รวบรวมผลปาล์มทั้งที่เป็นทะลายย่อยและลูกร่วงไว้เป็นกอง ในที่ว่างโคนต้นเก็บผลปาล์มร่วงใส่ตะกร้าหรือเข่ง รวบรวมผลปาล์มทั้งทะลายสดและผลปาล์มร่วงไปยังศูนย์รวมผลปาล์มในกองย่อย



บทที่ 5

การประเมินคุณภาพที่ดิน

5.1 หลักการประเมินคุณภาพที่ดินด้านกายภาพ

การประเมินคุณภาพที่ดินหรือการประเมินความเหมาะสมของที่ดิน สอดคล้องตามหลักการของ FAO Framework ค.ศ. 1983 ซึ่งการประเมินคุณภาพที่ดินด้านกายภาพ เป็นการประเมินศักยภาพของที่ดินว่าที่ดินนั้น ๆ เหมาะสมมากหรือน้อยเพียงใดสำหรับการใช้ที่ดินประเภทต่าง ๆ หรือการปลูกพืชต่าง ๆ โดยพิจารณาจากสภาพแวดล้อมที่มีผลต่อการเจริญเติบโตของพืช สมบัติดินที่ได้จำแนกไว้ในแต่ละตำบล ร่วมกับการจัดการพื้นที่ เช่น ระบบชลประทาน พื้นที่ยกทรง การจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ เป็นต้น และนอกจากนี้พิจารณาความต้องการปัจจัยต่อการปลูกพืชแต่ละชนิด สอดคล้องตามหลักการของ FAO ได้แก่ ความต้องการด้านพืช ความต้องการด้านการจัดการ ความต้องการด้านการอนุรักษ์ (บัณฑิต และ คำณ ไทรพิภ, 2542) รายละเอียดดังตารางที่ 5-1

ระดับความเหมาะสมของที่ดินได้จากการสังเคราะห์ข้อมูลดิน การจัดการที่ดิน หรือดินที่มีลักษณะเฉพาะที่เกิดขึ้นตามสภาพภูมิประเทศ (ซึ่งจะเรียกรวมว่าหน่วยที่ดิน) ลักษณะภูมิอากาศ พิจารณาร่วมกับระดับความต้องการปัจจัยต่อการเจริญเติบโตของพืชแต่ละชนิด หลังจากนั้นดำเนินการประเมินคุณภาพที่ดินซึ่งสามารถจำแนกระดับความเหมาะสมของที่ดินได้เป็น 4 ชั้น ได้แก่ เหมาะสมสูง (S1) เหมาะสมปานกลาง (S2) เหมาะสมเล็กน้อย (S3) และไม่เหมาะสม (N) โดยที่

S1 : ไม่มีข้อจำกัดด้านที่ดินตามปัจจัยที่ใช้พิจารณา

S2 : มีข้อจำกัดด้านที่ดินที่แก้ไขได้ง่ายหรือข้อจำกัดอาจไม่ส่งผลกระทบต่อเจริญเติบโตของพืชอย่างชัดเจน

S3 : มีข้อจำกัดด้านที่ดินที่แก้ไขได้ยาก ควรปรับเปลี่ยนการผลิตเป็นพืชชนิดอื่นหรือกิจกรรมอื่น (ส่วนใหญ่เป็นลักษณะทางกายภาพ)

N : มีข้อจำกัดที่พัฒนาหรือปรับปรุงที่ดินได้ยากมาก หากจะดำเนินการพัฒนาหรือปรับปรุงต้องใช้ต้นทุนสูงหรือเครื่องจักรขนาดใหญ่ แนะนำให้ปรับเปลี่ยนการผลิต



ตารางที่ 5-1 ตัวอย่างการประเมินคุณภาพที่ดินด้านกายภาพของประเภทการใช้ประโยชน์ที่ดิน

คุณภาพที่ดิน (Land Quality)	คุณลักษณะที่ดินตัวแทน (Land Characteristics)	ระดับความเหมาะสม (Land Suitability Rating)
1. ความเหมาะสมด้านความต้องการด้านพืช (Crop Requirements)		
1.1. การหยั่งลึกของรากพืช (r)	ความลึกของดิน	S1
1.2. ความชุ่มชื้นที่เป็นประโยชน์ต่อพืช (m)	ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยในรอบปี	S2m
1.3. ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช (o)	สภาพการระบายน้ำของดิน	S2o
ความเหมาะสมรวมด้านความต้องการด้านพืช (Crop Requirements)		S2om
2. ความเหมาะสมด้านความต้องการด้านการจัดการ (Management Requirements)		
2.1. สภาพการเขตกรรม (k)	ชั้นความยากง่ายในการเขตกรรม (ดินบน)	S1
2.2. ศักยภาพการใช้เครื่องจักรกล (w)	ความลาดชันของพื้นที่	S3w
ความเหมาะสมรวมด้านความต้องการด้านการจัดการ (Management Requirements)		S3w
3. ความเหมาะสมด้านความต้องการด้านการอนุรักษ์ (Conservation Requirements)		
3.1 ความเสียหายจากการกัดกร่อน (e)	ความลาดชันของพื้นที่	S3e
ความเหมาะสมรวมด้านความต้องการด้านการอนุรักษ์ (Conservation Requirements)		S3e
ความเหมาะสมด้านกายภาพของประเภทการใช้ประโยชน์ที่ดินในแต่ละหน่วยที่ดินโดยรวม		S3ew

5.2 พืชเศรษฐกิจที่สำคัญของตำบล

พืชเศรษฐกิจหลักและพืชทางเลือกของตำบล ได้แก่ ข้าว ยางพารา ปาล์มน้ำมัน มังคุดทุเรียน อ้อย

5.3 ระดับความเหมาะสมของที่ดิน

การประเมินคุณภาพที่ดินของพืชเศรษฐกิจหลักและพืชทางเลือก ตำบลนาไม้ไผ่ อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช ได้ผลการประเมินคุณภาพที่ดิน ดังตารางที่ 5-2



แผนการใช้ที่ดินตำบลนาไม้ไผ่ อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช

ตารางที่ 5-2 ชั้นความเหมาะสมทางกายภาพของดิน ตำบลนาไม้ไผ่ อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช

หน่วยแผนที่ดิน	ข้าว	ยางพารา	ปาล์ม ^{น้ำมัน}	มังคุด	ทุเรียน	อ้อย
AC-wd,col-slA	S3o	S2s	S2s	S2s	S2s	S2s
Ho-Klt-gclD	N	S3r	N	N	N	S3er
Ll-mw,pic-clA	S2on	S2on	S2n	S2ons	S2ons	S2ons
Ll-mw,pic-clA*	S2ons	S2on	S2n	S2ons	S2ons	S2ons
Ll-mw,pic-clA/d4c	S2on	S2ons	S2ns	S2ons	S2ons	S2ons
Nok-lsk-gslA	S3o	S3r	N	N	N	S3r
Ntn-clB	S3o	S2rn	S3r	S3r	S3r	S2rns
Ntn-clC	S3ewo	S2rns	S3r	S3r	S3r	S2erns
Ntn-csk-gclB	S3o	S3r	N	N	N	S3r
Ntn-d-clB	S3o	S2rns	S2rns	S2rns	S2rns	S2ns
Ptl-sclA	S2ns	N	S3o	N	N	S3o
Ptl-slA/ow	S2n	N	S3o	N	N	S3o
Pto-d,fl-slB	S3o	S2rns	S2rns	S2rns	S2rns	S2ns
Pto-d,fl-slC	S3ewo	S2rns	S2rns	S2rns	S2rns	S2ens
Pto-d,fl-slD	N	S2ewrns	S2ewrns	S2ewrns	S2ewrns	S3e
Pto-Pto-d,fl-slC	S3ewo	S2rns	S3r	S3r	S3r	S2erns
Pto-Rg-slE	N	S3ewr	N	N	N	N
Ro-fl-sclA	S3o	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns
Ro-silA	S3o	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns
Te-lsk-gslB	S3o	S3r	N	N	N	S3r
Te-lsk-gslC	S3ewo	S3r	N	N	N	S3r
Te-mw,pic-sclA	S2ons	S2ons	S2ns	S2ons	S2ons	S2ons
Te-mw-slA	S2ons	S2on	S2n	S2ons	S2ons	S2ons
Te-pic-lA/d3clay	S3o	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns
Te-pic-sclA/csub	S3o	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns
Te-pic-sclB	S3o	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns
Te-pic-slB/csub	S3o	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns
Te-sclA	S3o	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns
Te-sclB/csub	S3o	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns
Te-slB	S3o	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns
Te-slB/csub	S3o	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns
Te-slB/d3c	S3o	S2n	S2n	S2ns	S2ns	S2ns
Te-slB/d4c	S3o	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns



ตารางที่ 5-2 (ต่อ)

หน่วยแผนที่ดิน	ข้าว	ยางพารา	ปาล์มน้ำมัน	มังคุด	ทุเรียน	อ้อย
Te-slC/d3c	S3ewo	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns	S2ens
Wat-clA	S2ns	S3o	S2ons	S3o	S3o	S2ons
Wat-clB	S2ewns	S3o	S2ons	S3o	S3o	S2ons
SC	N	N	N	N	N	N

หมายเหตุ: * หมายถึง หน่วยแผนที่ดินที่มีความอุดมสมบูรณ์ของดินต่างจากหน่วยแผนที่ดินเดียวกัน

ความหมายของสัญลักษณ์แสดงข้อจำกัดชั้นความเหมาะสม

e = ความเสียหายจากการกัดกร่อน

w = ศักยภาพการใช้เครื่องจักร

r = สภาวะการหยั่งลึกของราก

o = ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช

n = ความจุในการดูดซับธาตุอาหาร

s = ความเป็นประโยชน์ของธาตุอาหาร



บทที่ 6

แผนการใช้ที่ดิน

6.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อจัดทำแผนการใช้ที่ดินระดับตำบล

การที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ได้ให้ความสำคัญกับการวางแผนการใช้ที่ดิน โดยสาระสำคัญในมาตรา 72 (1) ได้ระบุอย่างชัดเจนว่ารัฐพึงดำเนินการเกี่ยวกับที่ดิน ทรัพยากรน้ำ และพลังงาน โดยวางแผนการใช้ที่ดินของประเทศให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่และศักยภาพของที่ดิน ตามหลักการพัฒนาที่ยั่งยืน ซึ่งการวางแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลเป็นการกำหนดแนวทางใช้ที่ดินให้ตรงกับศักยภาพ โดยเฉพาะทางด้านการเกษตร และนำไปสู่การกำหนดแผนงาน โครงการ กิจกรรม ที่มีความสอดคล้องกับสภาพพื้นที่ ทั้งนี้เนื่องจากการแบ่งเขตการปกครองในระดับตำบลจะนำไปสู่การพัฒนาเชิงพื้นที่ที่มีเป้าหมายและทิศทางสอดคล้องตามบริบทของแต่ละตำบล และมีผู้รับผิดชอบโดยตรง คือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งแผนการใช้ที่ดินในระดับที่ใหญ่กว่านี้อาจไม่สามารถนำมาใช้ปฏิบัติงานในระดับพื้นที่ได้อย่างเป็นรูปธรรม เนื่องจากเป็นแผนสำหรับนำไปใช้ปฏิบัติงานเชิงนโยบายและยุทธศาสตร์ในภาพรวม

แผนการใช้ที่ดินเป็นผลที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลทางด้านกายภาพ เศรษฐกิจ และสังคม โดยได้นำฐานข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิ และข้อมูลปฐมภูมิจากการสำรวจภาคสนาม การศึกษาด้านกายภาพ ได้จาก การวิเคราะห์สถานภาพของทรัพยากรธรรมชาติ อาทิ ทรัพยากรดิน ทรัพยากรน้ำ และทรัพยากรป่าไม้ร่วมกับการพิจารณาลักษณะการใช้ประโยชน์ที่ดิน ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่ในเขตป่าไม้ตามกฎหมาย เช่น เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า เขตอุทยานแห่งชาติ เขตป่าสงวนแห่งชาติ และนโยบายของรัฐที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่ที่มีมติคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับการใช้ที่ดิน มติคณะรัฐมนตรีเรื่องการจำแนกการใช้ประโยชน์ที่ดินในพื้นที่ป่าไม้ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ เป็นต้น ประกอบกับการพิจารณาจากทิศทางตามกรอบนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดเขตการใช้ที่ดินภายในพื้นที่ตำบล ได้แก่ แผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ยุทธศาสตร์ของจังหวัด ร่วมกับความต้องการของท้องถิ่น สามารถกำหนดแนวทางการใช้ที่ดินตามศักยภาพของทรัพยากร เพื่อการรักษาคุณภาพของลักษณะทางนิเวศวิทยาและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ โดยคำนึงถึงสภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของชุมชนในพื้นที่ ซึ่งข้อมูลนี้ได้มาจากการวิเคราะห์ชุมชนแบบมีส่วนร่วม (PRA) ทำการสังเคราะห์ข้อมูลทุกด้านเพื่อจัดทำเขตการใช้ที่ดินต่อไป

6.2 เขตการใช้ที่ดิน

แผนการใช้ที่ดินตำบลนาไม้ไผ่ อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช ได้กำหนดออกเป็น 4 เขต ได้แก่ เขตป่าไม้ เขตเกษตรกรรม เขตชุมชน และเขตแหล่งน้ำ (ตารางที่ 6-1 และรูปที่ 6-1)



แผนการใช้ที่ดินตำบลนาไม้ไผ่ อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช

ตารางที่ 6-1 เขตการใช้ที่ดิน ตำบลนาไม้ไผ่ อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช

เขตการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
	ไร่	ร้อยละ
1. เขตป่าไม้	4,006	8.12
1.1 เขตป่าไม้สมบูรณ์	2,180	4.42
1.2 เขตฟื้นฟูธรรมชาติ	1,826	3.70
2. เขตเกษตรกรรม	40,312	81.80
2.1 เขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตสูง (ประเภทที่ 2)	32,843	66.64
- เขตทำนา	423	0.86
- เขตปลูกไม้ผล	1082	2.20
- เขตปลูกไม้ยืนต้น	31,317	63.54
- เขตปลูกพืชไร่	4	0.01
- เขตปลูกพืชทางเลือก	17	0.03
2.2 เขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตต่ำ	7,433	15.09
- เขตปลูกไม้ผล	126	0.26
- เขตปลูกไม้ยืนต้น	7,307	14.83
2.3 เขตประมง	16	0.03
2.4 เขตปศุสัตว์	20	0.04
- เขตโรงเรือนเลี้ยงสัตว์	20	0.04
3. เขตชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง	2,699	5.48
3.1 เขตชุมชน/สถานที่ราชการ	2,616	5.31
3.2 เขตอุตสาหกรรม/แหล่งรับซื้อผลผลิต	83	0.17
4. เขตแหล่งน้ำ	324	0.66
4.1 เขตแหล่งน้ำตามธรรมชาติ	78	0.16
4.2 เขตแหล่งน้ำที่สร้างขึ้น	246	0.50
5. เขตพื้นที่อื่นๆ	1,485	3.01
6. เขตรักษาสมดุลของธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	458	0.93
รวม	49,284	100.00

หมายเหตุ: เนื้อที่คำนวณด้วยระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์



6.2.1 เขตป่าไม้

มีเนื้อที่ 4,005 ไร่ หรือร้อยละ 8.13 ของเนื้อที่ตำบล เป็นเขตที่อยู่ภายในเงื่อนไขดงกล่าวข้างต้น แต่มีสภาพการใช้ที่ดินปัจจุบันเป็นป่าไม้สมบูรณ์

1) เขตป่าไม้สมบูรณ์ (สัญลักษณ์ 1100) มีเนื้อที่ 2,176 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 4.41 ของเนื้อที่ตำบล เป็นเขตที่อยู่ภายในเงื่อนไขดงกล่าวข้างต้น แต่มีสภาพการใช้ที่ดินปัจจุบันเป็นป่าไม้สมบูรณ์

2) เขตพื้นที่พุ่มธรรมชาติ (สัญลักษณ์ 1300) มีเนื้อที่ 1,829 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 3.71 ของเนื้อที่ตำบล เป็นพื้นที่ที่มีการบุกรุก

6.2.2 เขตเกษตรกรรม

มีเนื้อที่ 40,297 ไร่ หรือร้อยละ 81.76 ของเนื้อที่ตำบล แบ่งออกเป็น 5 เขต พื้นที่เกษตรกรรมซึ่งในที่นี้ คือ พื้นที่ที่อยู่นอกเขตที่มีการประกาศเป็นเขตป่าไม้ตามกฎหมาย ซึ่งรัฐได้กำหนดเป็นพื้นที่ทำกิน มีการออกเอกสารสิทธิ์ซึ่งรวมถึงพื้นที่ในเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมด้วย เขตนี้รวมถึงการทำกิจกรรมภาคการเกษตรอื่นที่นอกเหนือจากการปลูกพืชด้วย ประกอบด้วย 5 เขตตรง ได้แก่ เขตเกษตรกรรมขั้นดี เขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตสูง เขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตต่ำ แล้วยังมีพื้นที่ป่าไม้และเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์พื้นที่เป็นอย่างอื่น ส่วนใหญ่เพื่อทำการเกษตร เขตประมง และเขตปศุสัตว์ มีเนื้อที่ 49,486 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 81.76 ของเนื้อที่ตำบล มีรายละเอียดดังนี้

1) เขตทำนา(ศักยภาพสูง ประเภท 2) มีเนื้อที่ 426 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 0.86 ของเนื้อที่ตำบล เป็นพื้นที่ที่มีศักยภาพต่อการทำนาในระดับเหมาะสมเล็กน้อยถึงไม่เหมาะสม และปัจจุบันเกษตรกรรมมีการปลูกข้าวได้ปีละ 1 ครั้ง

2) เขตปลูกไม้ผล(ศักยภาพสูง ประเภท 2) มีเนื้อที่ 1,088 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 2.21 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันเกษตรกรรมปลูกไม้ผล โดยไม้ผลที่ปลูกได้แก่ มังคุด ทุเรียน

3) เขตปลูกไม้ยืนต้น(ศักยภาพสูง ประเภท 2) มีเนื้อที่ 31,246 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 63.50 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันเกษตรกรรมปลูกไม้ยืนต้น โดยไม้ยืนต้นที่ปลูกได้แก่ ยางพารา

4) เขตปลูกพืชไร่ (ศักยภาพสูง ประเภท 2) มีเนื้อที่ 4 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 0.001 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันเกษตรกรรมปลูกพืชไร่ โดยพืชไร่ที่ปลูกได้แก่ พืชไร่หมุนเวียน

5) เขตปลูกพืชทางเลือก(ศักยภาพสูง ประเภท 2) มีเนื้อที่ 17 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 0.03 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันปลูกพืชผัก ไม้ดอก หรือเกษตรผสมผสาน โดยพืชที่ปลูกได้แก่ พืชผักผสมผสาน

6) เขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตต่ำพื้นที่เขตนี้ถูกกำหนดให้เป็นเขตเกษตรกรรม ที่ต้องมีการดำเนินการแก้ไขปัญหาที่เป็นข้อจำกัดของการใช้ที่ดินเพื่อเกษตรกรรมต่างๆ การทำการเกษตรในเขตนี้อาศัยน้ำฝนเป็นหลัก มีศักยภาพในการผลิตอยู่ในระดับเหมาะสมเล็กน้อยถึงไม่เหมาะสม พบปัญหาทางกายภาพของดินที่สำคัญหลาย เช่น เป็นดินตื้นซึ่งเป็นข้อจำกัดของการหยั่งรากพืชในการยึดลำ



ต้นและการดูดซับธาตุอาหารพืชในดิน เนื้อดินเป็นทรายจัด ซึ่งมีผลต่อความสามารถในการอุ้มน้ำ เป็นพื้นที่ที่มีความลาดชัน เป็นต้น จากข้อจำกัดการใช้ที่ดินดังกล่าวข้างต้นจึงจำเป็นต้องพัฒนาปรับปรุงและมีมาตรการเพื่อเพิ่มผลผลิตทางการเกษตรในพื้นที่ให้สูงขึ้น รวมถึงการป้องกันไม่ให้เกิดสภาพแวดล้อมเสื่อมโทรมจากการใช้พื้นที่ มีรายละเอียดดังนี้

(1) เขตปลูกไม้ผล (ศักยภาพต่ำ) (สัญลักษณ์ 2320) มีเนื้อที่ 129 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 0.26 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันเกษตรกรปลูกไม้ผล โดยไม้ผลที่ปลูกได้แก่ มังคุด ทุเรียน ลองกอง

(2) เขตปลูกไม้ยืนต้น (ศักยภาพต่ำ) (สัญลักษณ์ 2330) มีเนื้อที่ 7,300 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 14.81 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันเกษตรกรปลูกไม้ยืนต้น โดยไม้ยืนต้นที่ปลูกได้แก่ ยางพารา ปาล์มน้ำมัน

7) เขตประมง (สัญลักษณ์ 2400) มีเนื้อที่ 16 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 0.03 ของเนื้อที่ตำบล เป็นเขตที่ทำกิจกรรมด้านการประมงได้แก่ การเลี้ยงสัตว์น้ำประเภทต่าง ๆ มีรายละเอียดดังนี้

8) เขตปศุสัตว์ มีเนื้อที่ 21 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 0.04 ของเนื้อที่ตำบล ประกอบด้วย 2 เขตรอง ได้แก่ เขตทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์ และเขตโรงเรือนเลี้ยงสัตว์ มีรายละเอียดดังนี้

(1) เขตทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์ (สัญลักษณ์ 2510) ปัจจุบันมีการปลูกหญ้าเลี้ยงสัตว์ มีเนื้อที่ 0 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 0 ของเนื้อที่ตำบล โดยชนิดของหญ้าที่พบ ได้แก่ หญ้าขน หญ้าเนเปียร์

(2) เขตโรงเรือนเลี้ยงสัตว์ (สัญลักษณ์ 2520) ปัจจุบันมีการสร้างโรงเรือนเลี้ยงสัตว์ประเภทต่าง ๆ มีเนื้อที่ 21 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 0.04 ของเนื้อที่ตำบล โดยประเภทของโรงเรือนที่พบได้แก่ โรงเรือนเลี้ยงสุกร และโรงเรือนเลี้ยงไก่

6.2.3 เขตชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง มีเนื้อที่ 2,708 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 5.49 ของเนื้อที่ตำบล ประกอบด้วย 3 เขตรอง ได้แก่ เขตชุมชน/สถานที่ราชการ เขตอุตสาหกรรม/แหล่งรับซื้อผลผลิต และเขตการใช้พื้นที่เฉพาะ มีรายละเอียดดังนี้

(1) เขตชุมชน/สถานที่ราชการ (สัญลักษณ์ 3100) มีเนื้อที่ 2,624 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 5.33 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันมีการใช้ที่ดินชุมชนและที่อยู่อาศัย มีทั้งประเภทชุมชนเมือง ชุมชนชนบท และที่ตั้งของสถาบันและสถานที่ราชการต่าง ๆ

(2) เขตอุตสาหกรรม/แหล่งรับซื้อผลผลิต (สัญลักษณ์ 3200) มีเนื้อที่ 83 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 0.17 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันมีการใช้ที่ดินประเภทโรงงานอุตสาหกรรม แหล่งรับซื้อผลผลิตทางการเกษตรประเภทต่าง ๆ

6.2.3 เขตแหล่งน้ำ

มีเนื้อที่ 3.30 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 0.67 ของเนื้อที่ตำบล ประกอบด้วย 2 เขตรอง ได้แก่ เขตแหล่งน้ำตามธรรมชาติ และเขตแหล่งน้ำที่สร้างขึ้น มีรายละเอียดดังนี้

(1) เขตแหล่งน้ำตามธรรมชาติ (สัญลักษณ์ 4100) มีเนื้อที่ 79 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 0.16 ของเนื้อที่ตำบลปัจจุบันมีสภาพการใช้ที่ดินเป็นลักษณะของแหล่งน้ำตามธรรมชาติเช่น ห้วย หนอง คลอง แม่น้ำ เป็นต้น

(2) เขตแหล่งน้ำที่สร้างขึ้น (สัญลักษณ์ 4200) มีเนื้อที่ 251 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 0.51 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันมีสภาพการใช้ที่ดินเป็นแหล่งน้ำที่สร้างขึ้น เช่น คลองชลประทาน อ่างเก็บน้ำ เป็นต้น

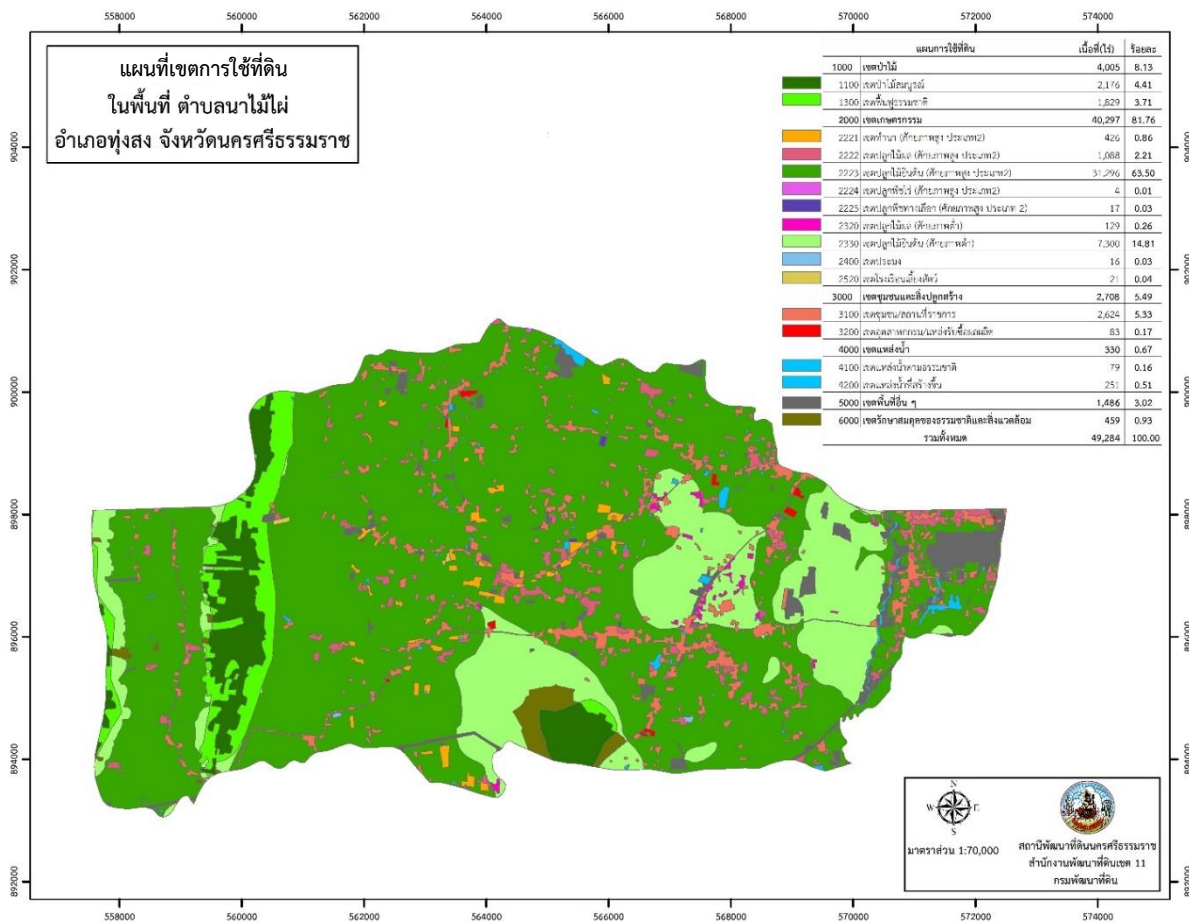


6.2.4 **เขตพื้นที่อื่น ๆ** มีเนื้อที่ 1,486 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 3.02 ของเนื้อที่ตำบล เป็นเขตที่มีลักษณะการใช้ที่ดินที่มีความเฉพาะ เช่น เหมืองแร่ ที่ทิ้งขยะ หาดทราย ไม้พุ่ม เป็นต้น

6.2.5 **เขตรักษาสมดุลของธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม** มีเนื้อที่ 459 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 0.93 ของเนื้อที่ตำบล มีการใช้ที่ดินเป็นป่าไม้ที่พบในพื้นที่เกษตรกรรม ซึ่งอยู่นอกเขตป่าไม้ตามกฎหมาย ส่วนใหญ่เป็นป่าปลูก ป่าชุมชน



แผนการใช้ที่ดินตำบลนาไม้ไผ่ อำเภอกู่สูง จังหวัดนครศรีธรรมราช



รูปที่ 6-1 เขตการใช้ที่ดิน ตำบลนาไม้ไผ่ อำเภอกู่สูง จังหวัดนครศรีธรรมราช



บทที่ 7 การขับเคลื่อนแผนการใช้ที่ดิน

7.1 ขั้นตอนการดำเนินงาน

ภายหลังการจัดทำแผนการใช้ที่ดินตำบลนาไม้ไผ่ อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราชแล้วจะต้องดำเนินการดังต่อไปนี้

7.1.1 จัดทำเป้าหมายการดำเนินงานและงบประมาณและกิจกรรมต่าง ๆ ที่จะดำเนินการในงบประมาณ 2567 ถึง 2570

7.1.2 นำแผนการใช้ที่ดินตำบลนาไม้ไผ่ไปเสนอต่อองค์การบริหารส่วนตำบลนาไม้ไผ่ เพื่อมีมติให้ความร่วมมือในกิจกรรมพัฒนาที่ดินดำเนินการกิจกรรมต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ในแผน และได้รับการเชื่อมโยงสู่แผนพัฒนาตำบล

7.1.3 สถานีพัฒนาที่ดินนครศรีธรรมราช เสนอเป้าหมายและงบประมาณให้รายงานมายังกรมพัฒนาที่ดิน

7.1.4 กรมพัฒนาที่ดินพิจารณาสนับสนุนงบประมาณกิจกรรมและโครงการตามเป้าหมายที่กำหนดในแผนการใช้ที่ดิน

7.1.5 สถานีพัฒนาที่ดินนครศรีธรรมราช นำเสนอต่อที่ประชุมจังหวัด/อำเภอ เพื่อสร้างการรับรู้และประชาสัมพันธ์ให้หน่วยงานอื่น นำโครงการภายใต้หน่วยงานมาพัฒนาพื้นที่ตามแผนการใช้ที่ดินกำหนด

7.2 กิจกรรมที่ดำเนินการของกรมพัฒนาที่ดิน

งบประมาณที่กำหนดไว้เป็นการประมาณเบื้องต้น อาจมีการเปลี่ยนแปลงตามที่ได้รับการจัดสรรให้ดำเนินการ (ตารางที่ 7-1)

เขตเกษตรกรรม

1) ดินขาดความอุดมสมบูรณ์/ดินตื้น มีแผนงาน/โครงการปรับปรุงบำรุงดิน ดังนี้

- (1) การส่งเสริมการผลิตและการใช้สารอินทรีย์
- (2) การผลิต-จัดหาเมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสด
- (3) การส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดินด้วยพืชปุ๋ยสด
- (4) การพัฒนากลุ่มเกษตรกรใช้สารอินทรีย์ลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร
- (5) การรณรงค์เฝ้าติดตาม
- (7) การจัดหาปุ๋ยอินทรีย์
- (8) การส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงพื้นที่ดินกรด
- (9) การส่งเสริมพัฒนาปรับปรุงบำรุงดิน (หมอดินอาสา)

2) การชะล้างพังทลายของดิน มีแผนงาน/โครงการฟื้นฟูและป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน ดังนี้

- (1) การปลูกหญ้าแฝกเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ
- (2) การจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำลุ่ม-ดอน



3) **พื้นที่แล้ง และขาดแคลนน้ำ** มีแผนงาน/โครงการบริหารจัดการน้ำ ดังนี้

- (1) การพัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็กเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ
- (2) การก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน
- (3) การก่อสร้างระบบอนุรักษ์ดินและน้ำบนพื้นที่ลุ่ม-ดอน

7.3 กิจกรรมที่ดำเนินการของส่วนราชการอื่น

7.3.1 เขตเกษตรกรรม

1) **เขตปลูกไม้ยืนต้น และเขตปลูกไม้ผล**

- (1) ใช้ตลาดนำการผลิตในการเลือกชนิดพืชและหาตลาดรองรับ ทั้งในเขตที่เหมาะสมและในเขตที่ไม่เหมาะสมและต้องการปรับเปลี่ยนชนิดพืช (สำนักงานพาณิชย์จังหวัด/สำนักงานสหกรณ์จังหวัด)
- (2) การอบรมให้ความรู้การเข้าสู่กระบวนการรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตรปลอดภัย (GAP) (กรมวิชาการเกษตร)
- (3) จัดอบรมถ่ายทอดความรู้การทำเกษตรผสมผสานตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง (กรมส่งเสริมการเกษตร)
- (4) สนับสนุนการขุดเจาะน้ำบาดาล (กรมทรัพยากรน้ำบาดาล)
- (5) จัดตั้งศูนย์ดินปุ๋ยชุมชน(กรมส่งเสริมการเกษตร)
- (6) จัดตั้งศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน(กรมส่งเสริมการเกษตร)

2) **เขตปศุสัตว์ และเขตเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ**

ส่งเสริม/สนับสนุนการปลูกหญ้าเลี้ยงสัตว์ (สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด)

7.3.2 พื้นที่แหล่งน้ำ

สนับสนุนการพัฒนาเพื่อเพิ่มพื้นที่กักเก็บน้ำ (สำนักงานชลประทานจังหวัด)

7.4 ความต้องการของชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

จากการดำเนินการจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนที่องค์การบริหารส่วนตำบล เมื่อวันที่ 28 สิงหาคม 2566 ได้มีความต้องการของประชาชนที่ต้องการให้ดำเนินการเกี่ยวกับแก้ปัญหาดินเสื่อมโทรมและฟื้นฟูความอุดมสมบูรณ์ของดิน การขาดแคลนน้ำ เปลี่ยนกิจกรรมการผลิตให้เหมาะสมกับที่ดิน และปัญหาปุ๋ยเคมีราคาแพง และราคาผลผลิตทางการเกษตรตกต่ำ

เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของชุมชนและการแก้ไขปัญหาเชิงพื้นที่ของตำบลนาไม้ไผ่ กรมพัฒนาที่ดินได้วิเคราะห์เบื้องต้น ดังต่อไปนี้

ปัญหาของตำบลนาไม้ไผ่ในภาพรวมสรุปได้ว่า มีปัญหาสำคัญ 2 ประการ คือ (1) ปัญหาดินเสื่อมโทรมก่อให้เกิดการระบาดของโรค อย่างรุนแรง (2) ปัญหาการขาดแคลนน้ำจนเกิดแล้งซ้ำซาก และมีปัญหารองลงมา คือ ปุ๋ยเคมีราคาแพงและ ผลผลิตทางการเกษตรหลักของพื้นที่ราคาตกต่ำ ปัญหาดังกล่าวนี้นำผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของราษฎรในชุมชนโดยรวม

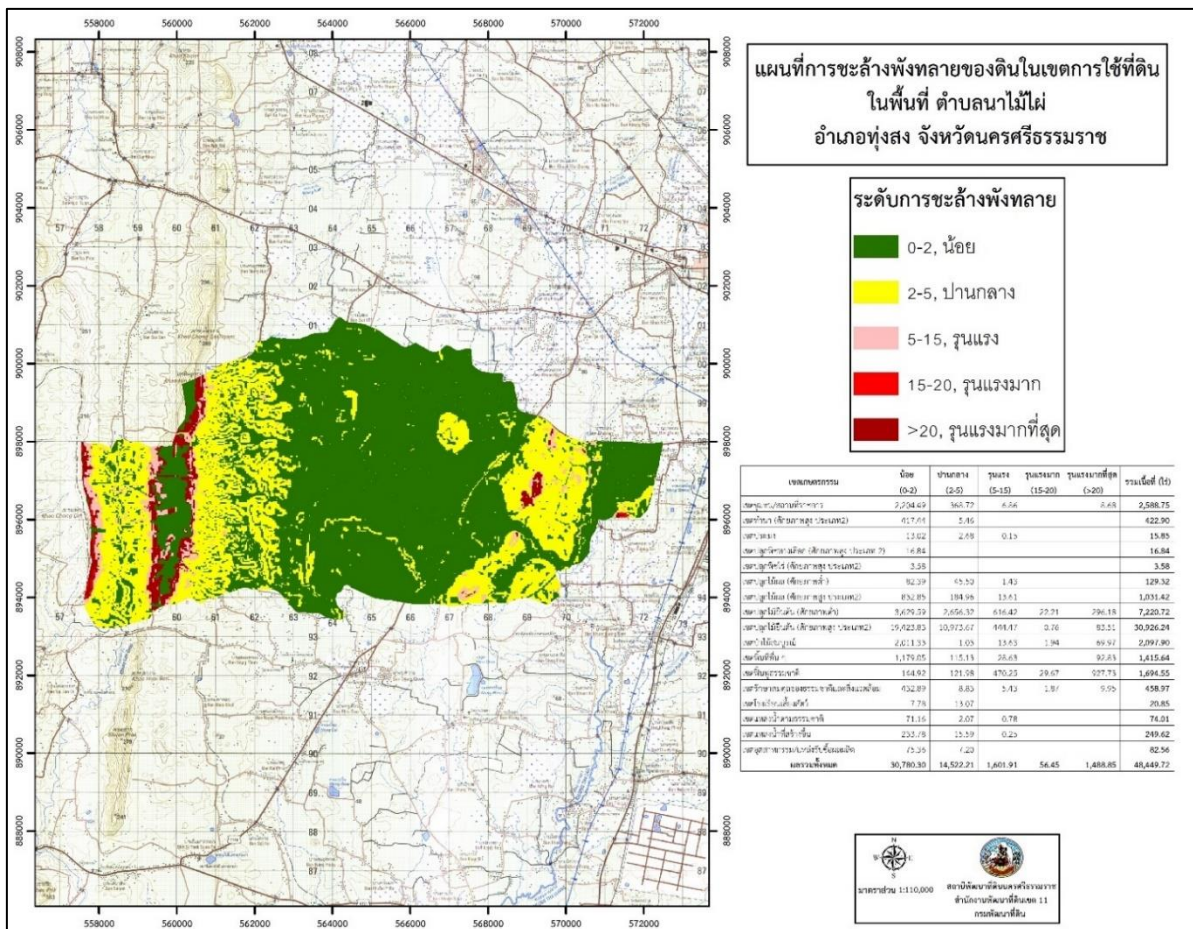
ในกรณีของปัญหาความเสื่อมโทรมของที่ดินนั้นจะรวมถึง (1) ดินเป็นกรด (2) ดินขาดความอุดมสมบูรณ์ (3) ดินตื้น โดยในพื้นที่ตำบลนาไม้ไผ่ คุณภาพของดินจึงไม่ค่อยจะเหมาะสมต่อการเกษตร และจากการวิเคราะห์ความลาดชันของตำบลนาไม้ไผ่ ซึ่งมีเนื้อที่รวม 48,449.72 ไร่ นั้น พบว่า ระดับความลาดชันมากกว่า 0-2% มีจำนวน 30,788.30 ไร่ ระดับความลาดชันระหว่าง 2-5 % มีจำนวน 14,552.21 ไร่ มีราบ



ที่ระดับความลาดชัน 5-15% มีจำนวน 1,601.91 ไร่ ระดับความลาดชันมีจำนวน 15-20% มีจำนวน 56.45 ไร่ ความลาดชัน มากกว่า 20 % มีจำนวน 1,488.85 จากการที่สภาพภูมิประเทศเป็นถึงแม้ว่าพื้นที่ส่วนใหญ่ เป็นพื้นที่ราบ มีการชะล้างพังทลายของดินน้อย แต่จะมีพื้นที่ส่วนหนึ่งที่มีความลาดชันสูง ส่งผลกระทบให้เกิดการสูญเสียดิน ในพื้นที่ราบ ได้รับความจากพื้นที่เมืองทุ่งสง ทำให้น้ำท่วมขังในฤดูฝน และจากการใช้ที่ดินติดต่อกันเป็นเวลานานโครงสร้างของดินได้มีการเปลี่ยนแปลง ในพื้นที่ที่มีการไถพรวนด้วยเครื่องจักรกลติดต่อกันเป็นระยะเวลานานทำให้ดินแน่นตัว น้ำในดินและอากาศในดินที่เคยมีอยู่สูญหายไป ส่วนธาตุอาหารและอินทรีย์วัตถุ ก็มีปริมาณลดลงเช่นเดียวกัน เนื่องจากพืชนำไปใช้ และอินทรีย์วัตถุได้สลายตัวไป ในกรณีของการขาดแคลนนํ้า นั้น ประเด็นหลักจากข้อเสนอให้แก้ไขปัญหาเรื่องขาดแคลนนํ้าและน้ำท่วม จะสรุปได้ว่ามี 3 ประการ คือ (1) ก่อสร้างฝายชะลอนํ้าในพื้นที่ด้านตะวันตกของตำบล (2) ขุดบ่อเก็บน้ำเพื่อสำรองไว้ใช้ในฤดูแล้ง (6) ปรับรูปแปลงนาเพื่อป้องกันน้ำท่วมพื้นที่เกษตร



แผนการใช้ที่ดินตำบลนาไม้ไผ่ อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช



รูปที่ 7-1 การชะล้างพังทลายของดินในเขตการใช้ที่ดิน ตำบลนาไม้ไผ่ อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช



แผนการใช้ที่ดินตำบลนาไม้ไผ่ อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช

ตารางที่ 7-1 กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินในเขตเกษตรกรรมที่จะดำเนินการในปีงบประมาณ 2566-2570

เขตการใช้ที่ดิน	แผนงาน/โครงการ	งบประมาณ (บาท)
1. เขตพื้นที่ป่าไม้ เนื้อที่ 4,005 ไร่	1. การปรับปรุงบำรุงดิน	
	1.1 การส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดินด้วยพืชปุ๋ย สดที่มีในท้องถิ่น	0
2. เขตเกษตรกรรม 40,297 ไร่	1. การปรับปรุงบำรุงดิน	
2.1 เขตทำนา (ศักยภาพสูง ประเภท 2) 426 ไร่	1.1 ส่งเสริมความรู้ด้านการปรับปรุงบำรุงดิน (หมอดินอาสา)	21,000
2.2 เขตปลูกไม้ผล (ศักยภาพสูง ประเภท 2) 1,088 ไร่	1.2 อนุรักษ์การส่งเสริมการผลิตและการใช้ สารอินทรีย์(ประชาสัมพันธ์สร้างการรับรู้)	0
2.3 เขตปลูกไม้ยืนต้น (ศักยภาพสูง ประเภท 2) 31,296 ไร่	1.3 การผลิต-จัดหาเมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสด	16,500
2.4 เขตปลูกพืชไร่ (ศักยภาพสูง ประเภท 2) 4 ไร่	1.4 การส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดินด้วยพืชปุ๋ย สด	15,000
2.5 เขตปลูกพืชทางเลือก (ศักยภาพสูง ประเภท 2) 17 ไร่	1.5 การพัฒนากลุ่มเกษตรกรใช้สารอินทรีย์ลด การใช้สารเคมีทางการเกษตร	48,750
2.6 เขตปลูกไม้ผล (ศักยภาพต่ำ) 129 ไร่	1.10)โครงการรณรงค์งดเผาตอซังเพื่อเพิ่มธาตุ อาหารในดิน 17,000	
2.7 เขตปลูกไม้ยืนต้น(ศักยภาพต่ำ) 7,300 ไร่	1.7 การจัดหาปูนโดโลไมต์	42,500
2.8 เขตประมง 16 ไร่	1.8 การส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงพื้นที่ดินกรด	1,500
2.9 เขตโรงเรือนเลี้ยงสัตว์ 21 ไร่	1.9 ให้บริการวิเคราะห์ดิน (หมอดินตรวจดิน)	6,475
3. เขตแหล่งน้ำ	2. การบริหารจัดการน้ำ	
	2.2 การก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นานอกเขต ชลประทาน	309,000
	3. การฟื้นฟูและป้องกันการชะล้างพังทลายของ ดิน	
	3.1 การปลูกหญ้าแฝกเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ	36,500
	3.2 โครงการจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำบนพื้นที่ ลุ่มดอน	2,500,000
		2,9972,25



ตารางที่ 7-2 สรุปกิจกรรมที่ขอรับการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่นในเขตการใช้ที่ดิน

เขตการใช้ที่ดิน	กิจกรรมที่ขอการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่น
1. เขตพื้นที่เกษตรกรรม	การแก้ปัญหาดินเสื่อมโทรม พื้นฟูความอุดมสมบูรณ์ของดิน และเพิ่มศักยภาพการผลิต
1 เขตทำนา (ศักยภาพสูง ประเภท 2) 426 ไร่	1) โครงการส่งเสริมและพัฒนาสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรให้มีความเข้มแข็งตามศักยภาพ (สนง.สหกรณ์จังหวัด)
2 เขตปลูกไม้ผล (ศักยภาพสูง ประเภท 2) 1,088 ไร่	2) โครงการเกษตรอินทรีย์ (ศูนย์วิจัยพืชไร่จังหวัด)
3 เขตปลูกไม้ยืนต้น (ศักยภาพสูงประเภท 2) 31,296 ไร่	3) โครงการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตภาคเกษตร (ศูนย์วิจัยพืชไร่จังหวัด)
4 เขตปลูกพืชไร่ (ศักยภาพสูง ประเภท 2) 4 ไร่	4) โครงการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรม (ศูนย์วิจัยพืชไร่จังหวัด)
5 เขตปลูกพืชทางเลือก (ศักยภาพสูง ประเภท 2) 17 ไร่	5) โครงการการบริหารความหลากหลายชีวภาพ (ศูนย์วิจัยพืชไร่จังหวัด)
6 เขตปลูกไม้ผล (ศักยภาพต่ำ) 129 ไร่	6) โครงการพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer)
7 เขตปลูกไม้ยืนต้น (ศักยภาพต่ำ) 7,300 ไร่	7) โครงการส่งเสริมเกษตรกรทฤษฎีใหม่ในเขตปฏิรูปที่ดิน (สนง.การปฏิรูปที่ดินจังหวัด)
8 เขตประมง 16 ไร่	8) โครงการสร้างและพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ (สนง.การปฏิรูปที่ดินจังหวัด)
29 เขตโรงเรือนเลี้ยงสัตว์ 21 ไร่	9) โครงการพัฒนาเกษตรกรรมยั่งยืน (สนง.การปฏิรูปที่ดินจังหวัด)
	10) โครงการพัฒนารัฐกิจชุมชนในเขตปฏิรูปที่ดิน (สนง.การปฏิรูปที่ดินจังหวัด)
	11) โครงการส่งเสริมเกษตรกรทฤษฎีใหม่ (สนง.การปฏิรูปที่ดินจังหวัด)
	การปรับปรุงที่ดินและเปลี่ยนกิจกรรมการผลิต
	1) โครงการพัฒนาเครือข่ายงานส่งเสริมการเกษตร (สนง.เกษตรจังหวัด)
	2) โครงการเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพองค์กรเกษตรกร (สนง.เกษตรจังหวัด)
	3) โครงการขับเคลื่อนการดำเนินงานส่งเสริมและพัฒนาวิสาหกิจชุมชน (สนง.เกษตรจังหวัด)
	4) โครงการส่งเสริมเกษตรกรรมทางเลือก (สนง.เกษตรจังหวัด)
	5) โครงการส่งเสริมการใช้เครื่องจักรกลทางการเกษตร (สนง.เกษตรจังหวัด)



- 6) โครงการส่งเสริมเกษตรผสมผสาน (สนง.เกษตรจังหวัด)
 - 7) โครงการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียงในสหกรณ์ และกลุ่มเกษตรกร (สนง.เกษตรจังหวัด)
 - 8) โครงการพัฒนาตลาดสินค้าเกษตร (สนง.เกษตรจังหวัด)
 - 9) โครงการธนาคารสินค้าเกษตร (สนง.เกษตรจังหวัด)
 - 10) โครงการพัฒนาสถาบันเกษตรกรรูปแบบ ประชารัฐ (สนง.เกษตรจังหวัด)
 - 11) โครงการศักยภาพการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ การเกษตรและกลุ่มเกษตรกร (สนง.เกษตรจังหวัด)
 - 12) โครงการผลิตพันธุ์พืชและปัจจัยการผลิต (สนง.เกษตรจังหวัด)
 - 13) โครงการระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่
 - 14) โครงการบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรม
-



ตารางที่ 7.3 เป้าหมายการดำเนินงานและงบประมาณ ตำบลนาไม้ไผ่ อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช

เขตการใช้ที่ดิน	งาน/โครงการ/กิจกรรม	หน่วย นับ	เป้าหมาย				รวม	งบประมาณ (บาท)				รวม	หน่วยงาน รับผิดชอบ	
			2567	2568	2569	2570		2571	2567	2568	2569			2570
เขตพื้นที่ เกษตรกรรม	1.1 การปรับปรุงบำรุงดิน	ไร่												พต.
เขตพื้นที่ เกษตรกรรม	1.2 การจัดหาเมล็ดพันธุ์ พืชปัสสด	ตัน	1	1	1	1	5	3,300	3,300	3,300	3,300	3,300	16,500	พต.
เขตพื้นที่ เกษตรกรรม	1.3 ส่งเสริมการปรับปรุง บำรุงดินด้วยพืชปัสสด	ไร่	200	200	200	200	10,000	3,000	3,000	3,000	3,000	3,000	15,000	พต.
เขตพื้นที่ เกษตรกรรม	1.4 ภาครัฐ ผนวกกลุ่ม เกษตรกรใช้สารอินทรีย์สด สารเคมีทางการเกษตร	กลุ่ม	3	3	3	3	15	9,750	9,750	9,750	9,750	9,750	48,750	พต.
เขตพื้นที่ เกษตรกรรม	1.5 จัดหาปูนโดโลไมท์	ตัน	5	5	5	5	25	8,500	8,500	8,500	8,500	8,500	42,500	พต.



แผนการใช้ที่ดินตำบลนาไม้ไผ่ อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช

ตาราง 7-3 (ต่อ)

เขตการใช้ที่ดิน	งาน/โครงการ/กิจกรรม	หน่วย นับ	เป้าหมาย					รวม	งบประมาณ (บาท)					รวม	หน่วยงาน รับผิดชอบ
			2567	2568	2569	2570	2571		2567	2568	2569	2570	2571		
เขตพื้นที่ เกษตรกรรม	1.6 ส่งเสริมการปรับปรุง ดินกรด	ไร่	10	10	10	10	10	50	300	300	300	300	300	1,500	พค.
เขตพื้นที่ เกษตรกรรม	1.7 โครงการรณรงค์ เผาตอซังเพื่อเพิ่มธาตุ อาหารในดิน	ไร่	10	10	10	10	10	50	3,400	3,400	3,400	3,400	3,400	17,000	พค.
เขตพื้นที่ เกษตรกรรม	1.8 ให้บริการวิเคราะห์ดิน (หมอดินตรวจดิน)	ราย	37	37	37	37	37	185	1,290	1,290	1,290	1,290	1,290	6,475	พค.
เขตพื้นที่ เกษตรกรรม	1.9 พัฒนาก่อนดินอาสา	ราย	14	14	14	14	14	14	4,200	4,200	4,200	4,200	4,200	21,500	พค.
เขตแหล่งน้ำ	2. การบริหารจัดการน้ำ														
	2.1 ก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน	บ่อ	3	3	3	3	3	15	61,800	61,800	61,800	61,800	61,800	309,000	พค.
เขตรักษาสมดุล ธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม	3 การฟื้นฟูและป้องกัน การพังทลายของดิน														



แผนการใช้ที่ดินตำบลนาไม้ไผ่ อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช

		10,000	10,000	10,000	10,000	10,000	10,000	10,000	10,000	50,000	7,300	7,300	7,300	7,300	7,300	7,300	36,500	พต.
	3.1 ปลูกหญ้าแฝกเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ	10,000	10,000	10,000	10,000	10,000	10,000	10,000	10,000	50,000	7,300	7,300	7,300	7,300	7,300	7,300	36,500	พต.
	3.2 จัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำบนพื้นที่ลุ่มดอน	250	250	250	250	250	250	250	250	1,250	7,300	7,300	7,300	7,300	7,300	7,300	2,500,000	พต.

หมายเหตุ: งบประมาณที่กำหนดไว้นี้เป็นกรอบประมาณเบื้องต้น อาจมีการเปลี่ยนแปลงตามที่ได้รับการจัดสรรให้ดำเนินการ



เอกสารอ้างอิง

กรมทรัพยากรน้ำบาดาล. 2566. ปริมาณน้ำและจำนวนบ่อบาดาล ปี 2565. แหล่งที่มา:

<http://app.dgr.go.th/newpasutara/xml/search.php>, 26 พฤษภาคม 2566.

กรมอุตุนิยมวิทยา. 2566. ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยคาบ 30 ปี (พ.ศ. 2536-2565). กรมอุตุนิยมวิทยากระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม, กรุงเทพฯ.

กองสำรวจดินและวิจัยทรัพยากรดิน. 2566. แผนที่ทรัพยากรดิน (ไฟล์ข้อมูล). กรมพัฒนาที่ดิน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, กรุงเทพฯ.

กองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน. 2566. แผนที่สภาพการใช้ที่ดิน ปี 2566 (ไฟล์ข้อมูล). กรมพัฒนาที่ดิน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, กรุงเทพฯ.

บัณฑิต ต้นศิริ และ คำรณ ไทรพิง. 2542. คู่มือการประเมินคุณภาพที่ดิน. กองวางแผนการใช้ที่ดิน กรมพัฒนาที่ดิน.

สำนักเทคโนโลยีการสำรวจและทำแผนที่. 2566. แผนที่ขอบเขตตำบล ปี 2564 (ไฟล์ข้อมูล). กรมพัฒนาที่ดิน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, กรุงเทพฯ.

องค์การบริหารส่วนตำบลนาไม้ไผ่. 2566. แผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ.2566-2570) เพิ่มเติม เปลี่ยนแปลง ครั้งที่ 2 ปี 2566. องค์การบริหารส่วนตำบลนาไม้ไผ่ กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น.